

Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrexham

Cynllun Cydraddoldeb Strategol Adroddiad Blynyddol Ebrill 2014 - Mawrth 2015

Ffuriau Hygyrch

Bydd y ddogfen hon a'r dogfennau ategol yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor yn y Gymraeg a'r Saesneg yn ffurfiau safonol Microsoft Word a PDF mewn ffont Arial maint 12. Bydd ffurfiau hygyrch eraill, yn cynnwys print bras, Braille, DVD iaith arwyddion Prydain, hawdd ei ddarllen, sain ac electronig ac ieithoedd eraill ar gael, ar gais.

Tîm Amrywiaeth Cymunedol
Adran Lles a Datblygu Cymunedol
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrexham
16 Stryt yr Arglwydd
Wrexham
LL11 1LB

Ffôn: 01978 292261

E-bost: onewrexham@wrexham.gov.uk

Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Adroddiad Blynyddol 2014-15

Cynnwys:

Adran		Rhif Tudalen
	Rhagair	
1	Crynodeb gweithredol	5
2	Cyflwyniad a chefnidir	6
3	Cynnydd yn erbyn dyletswyddau cyffredinol Deddf Cydraddoldeb 2010	10
4	Cynnydd yn erbyn dyletswyddau penodol Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru) 2011	13
5	Casglu gwybodaeth ac Ymgysylltu	13
6	Defnyddio gwybodaeth i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol	15
7	Gweithwyr Cyngor Wrecsam	15
8	Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb	16
9	Hyfforddiant a Chodi Ymwybyddiaeth	20
10	Caffael	22
11	Casgliad a phrif gamau gweithredu ar gyfer 2015-16	22
12	<u>Atodiadau</u>	
	1. Cynllun Gweithredu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol	24
	2. Gwybodaeth am Gydraddoldeb	32
	3. Rhestr Termau	38

Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam

Adroddiad Blynyddol 2014-15

Rhagair:

Dyma drydydd adroddiad blynyddol Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS) y Cyngor 2012-16 http://www.wrexham.gov.uk/assets/pdfs/equality/stategic_equality_plan_2012-16.pdf

Mae'n ymdrin â'r cyfnod rhwng Ebrill 2014 a Mawrth 2015. Mae'r adroddiad yn egluro:

- sut y mae'r Cyngor yn cyflawni ei ddyletswyddau cyffredinol o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010;
- sut y mae'r Cyngor yn cyflawni ei ddyletswyddau penodol o dan Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru) 2011; a'r
- cynnydd a wnaed yn erbyn yr amcanion a chamau gweithredu cydraddoldeb a nodir yn y cynllun.

Mae'r Cyngor yn parhau i ail-lunio nifer o'i wasanaethau oherwydd y cyfyngiadau yn dilyn toriadau cyllidebol llywodraeth leol. Mae hyn yn her sylweddol i ni. Rwy'n falch mai sylfaen ein dull o ymdrin â'r toriadau hyn yw blaenoriaethu'r rhai diamddiffyn. Mae ein hymroddiad i'r Broses Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi'n galluogi i liniaru effaith y toriadau cymaint ag y gallwn.

Canolbwynt allweddol yn ystod 2014-15 oedd:

- prif ffrydio'r rhaglen cydraddoldeb ar draws y cyngor;
- ymgorffori'r amcanion cydraddoldeb o fewn cynlluniau gwasanaeth adrannol;
- rhannu gwybodaeth cydraddoldeb ac amrywiaeth ledled y sefydliad;
- cefnogi staff i gyflawni eu cyfrifoldebau mewn perthynas â dyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus; a
- pharhau i ddarparu gwasanaethau sy'n diwallu anghenion ein cwsmeriaid.

Rydym wedi gweithredu'r ymrwymadau a wnaed yn yr Adroddiad Blynyddol blaenorol (2013-14):

- Cefnogi datblygiad Strategaeth Ymgysylltu ledled y Fwrdeistref Sirol i gynorthwyo i weithredu'r Cynllun Integredig Sengl;
- Cefnogi datblygiad Canolfan Ymgysylltu i gydlynu a chefnogi gweithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori ar draws y Fwrdeistref Sirol;
- Adolygu a diwygio templed Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb;
- Cynnal adolygiad Sicrwydd Ansawdd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb sydd wedi hysbysu'r broses o Gynllunio Gwasanaeth adrannol;
- Adolygu a diwygio meini prawf Sicrwydd Ansawdd yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb;
- Gweithio gyda Chymdeithas Mudiadau Gwirfoddol yn Wreccsam [AVOW] a phartneriaid y sector cyhoeddus i ddatblygu taflenni data Dyma Wreccsam er mwyn i gydweithwyr yn y cyngor eu defnyddio, ac ar gyfer partneriaid y sector gwirfoddol, y sector cymunedol a'r sector cyhoeddus;
- Parhau i ddatblygu aelodaeth y Grŵp Cydraddoldeb Ail-Lunio Gwasanaethau i sicrhau ei gynladwyedd;
- Datblygu pecyn 'Hyfforddi'r Hyfforddwr' ynglŷn ag amrywiaeth lleol er mwyn i'r trydydd sector ei ddefnyddio;
- Datblygu adnodd hyfforddiant i gynorthwyo cydweithwyr i ddadansoddi data cydraddoldeb;
- Darparu gweithdai Aelodau Etholedig gyda'r Gwasanaethau Aelodau;
- Gwella cysondeb dull adrodd y CCS; a
- Pharhau i ddatblygu targed a chanlyniadau CCS y gellir eu mesur.

Rwyf yn falch ein bod wedi llwyddo i gyflawni cynnydd, diolch i ymrwymiad a gwaith caled ar y cyd gan holl adrannau'r Cyngor. Fodd bynnag, mae'n iawn cydnabod hefyd bod meysydd y gellid parhau i'w gwella os ydym am fynd i'r afael o ddifrif â'r anghydraddoldebau a nodir ac a wynebir gan nifer o bobl ym Mwrdeistref Sirol Wrecsam.

Gweledigaeth Cynllun y Cyngor yw sicrhau bod Wrecsam a'i phobl yn derbyn cefnogaeth i wireddu eu potensial ac i ffynnu. Trwy'r gwaith rydym yn ei wneud i ddileu gwahaniaethu ac anghydraddoldeb ac i feithrin perthynas dda â'r gymuned rydym yn ceisio mynd ati'n rhagweithiol i droi'r weledigaeth honno yn realiti i bawb yn y Fwrdeistref Sirol.

**Y Cynghorydd Ronnie Prince, Aelod Arweiniol Pobl –
Gwasanaethau Ieuencid a Gwrthlodi**

1. Crynodeb Gweithredol:

Mae gan y Cyngor ddyletswydd gyfreithiol i gyflawni anghenion Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus sef:

- Dileu gwahaniaethu anghyfreithlon;
- Hyrwyddo cyfle cyfartal; a
- Meithrin perthynas dda.

Hefyd mae'n rhaid i ni sicrhau bod gennym y prosesau cywir ar waith i hyrwyddo cydraddoldeb a monitro effaith ein gwaith ar gydraddoldeb.

Mae Cynllun Cydraddoldeb Strategol [CCS] 2012-16

http://www.wrexham.gov.uk/assets/pdfs/equality/stategic_equality_plan_2012-16.pdf yn nodi'r nodau ac amcanion cydraddoldeb yr ydym wedi'u dynodi fel rhai sydd yn bwysig iawn i bobl Wrecsam. Rydym wedi dynodi pobl allweddol yn y Cyngor yn cynnwys yr Aelod Arweiniol Etholedig dros gydraddoldeb ac amrywiaeth, Penaethiaid Adrannau a swyddogion Gwella Cydraddoldeb, i'n cynorthwyo i arwain y gwaith o weithredu'r Cynllun ac i sicrhau ein bod yn datblygu diwylliant o wella parhaus.

Mae'r adroddiad hwn yn disgrifio'r cynnydd a wnaed gennym yn ystod 2014/15 wrth weithredu'r CCS, datblygu'r camau gweithredu ychwanegol a ddisgrifiwyd yn yr adroddiad blaenorol a'r prosesau y gwnaethom eu rhoi ar waith i'n cynorthwyo.

Ar y cyfan, rydym wedi cyflawni llwyddiant da o ran gweithredu Cynllun Gweithredu'r CCS 2014-15; Dyletswydd Cyffredinol Deddf Cydraddoldeb 2010 a rheoliadau 2011 Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru). Mae rhai enghreifftiau'n cynnwys:

- Datblygu a gweithredu Strategaeth Gwrthdodi;
- Lansio menter polisi, Gyda'n Gilydd yn Wrecsam i gefnogi a galluogi cymunedau;
- Darparu cefnogaeth hyfforddiant i'r trydydd sector;
- Darparu cefnogaeth ar gyfer dadansoddi data cydraddoldeb;
- Gweithredu proses sicrwydd ansawdd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb;
- Cyhoeddi Newyddlen Cydraddoldeb i amlygu'r gwaith cadarnhaol a wnaed yn yr adrannau;
- O ganlyniad i'n cynhadledd amlasiantaeth i godi ymwybyddiaeth o gasineb a bwlio LGBT* rydym wedi datblygu canllaw drafft ar gyfer ysgolion ac wedi derbyn cyllid allanol ar gyfer prosiect codi ymwybyddiaeth;
- Datblygu teclyn i nodi a mynd i'r afael â thensiynau cymunedol posibl sy'n deillio o brosiectau mawr; a
- Chydlynu camau amlasiantaeth i fynd i'r afael â Chaethwasiaeth Fodern gan gynnwys cynhadledd isranbarthol.

Er y gwnaethpwyd cynnydd da, mae llawer o waith i'w gwblhau. Yn ogystal â'r amcanion a nodwyd eisoes yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol byddwn hefyd yn symud ymlaen â'r materion canlynol yn 2015/16:

- Parhau i flaenoriaethu a galluogi cyfle cyfartal drwy ail-lunio gwasanaethau'r Cyngor;
- Parhau i gefnogi a galluogi adrannau i ddiwallu'r amcanion cydraddoldeb corfforaethol;
- Cefnogi integreiddiad cydraddoldeb ac amrywiaeth yng Nghynllun Lles Cenedlaethau'r Dyfodol Wrecsam;
- Ymgynghori â'r cyhoedd a phartneriaid er mwyn datblygu Cynllun Cydraddoldeb Strategol diwygiedig (2016-20) i'w weithredu o fis Ebrill 2016.

- Gweithredu newidiadau o ganlyniad i archwiliad blynyddol sicrwydd ansawdd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb;
- Gweithredu newidiadau o ganlyniad i ganfyddiadau'r Adain Archwilio Mewnol gan gynnwys cyflwyno'r holl adroddiadau cydraddoldeb statudol i'r Bwrdd Gweithredol;
- Symud ymlaen â'r Grŵp Cydraddoldeb Ail-lunio Gwasanaethau i ffurfio Grŵp Cyfeirio Cydraddoldeb;
- Parhau i gefnogi adrannau ac Aelodau Etholedig i gynnal canolbwynt ar anghenion pobl ddiamddiffyn wrth iddynt barhau i ail-lunio gwasanaethau;
- Gwella cydlynid gweithgareddau i drechu rhagfarn a meithrin perthnasau da drwy is-grŵp y Bwrdd Gwasanaethau Lleol, Bwrdd Cyflawni Partneriaeth 3: mae pobl yn ddiogel ac yn cael eu cynnwys;
- Ymgynghori ar a chwblhau drafft Deg Awgrym Cydraddoldeb ar gyfer Caffael;
- Adolygu a gweithredu Canllaw Gwrth-fwlio ar gyfer ysgolion, pobl ifanc a rhieni / gofalwyr;
- Datblygu a gweithredu canllaw Trawsrywiol ar gyfer ysgolion, pobl ifanc a rhieni/gofalwyr; a
- Darparu adroddiadau hyfforddiant-cydraddoldeb i Benaethiaid Adran mewn perthynas â modiwlau e-ddysgu cydraddoldeb.

Mae mwy o fanylion yn y prif adroddiad. Os hoffech gyflwyno sylwadau arno cysylltwch â ni:

Ffôn: 01978 292261. E-bost: onewrexham@wrexham.gov.uk

2 .Cyflwyniad a chefnidir:

Diffinnir cydraddoldeb fel a ganlyn:

‘Cymdeithas gyfartal sy’n hyrwyddo ac yn amddiffyn rhyddid cyfartal, gwirioneddol a chyfle i fyw yn y modd y byddai pobl yn ei werthfawrogi a’i ddewis, er mwyn i bawb gael ffynnu. Mae cymdeithas gyfartal yn cydnabod gwahanol anghenion, sefyllfaoedd a nodau pobl, ac yn dileu’r rhwystrau sy’n cyfyngu ar yr hyn y gall pobl ei wneud a’i fod.’

[CLILC, Fframwaith Gwella Cydraddoldeb Cymru, 2012]

Roedd Deddf Cydraddoldeb 2010 yn dwyn ynghyd nifer o wahanol ddeddfwriaethau i greu un fframwaith cyfreithiol er mwyn ymdrin â gwahaniaethu ac anfantais yn fwy effeithiol. Mae'r Ddeddf yn nodi grwpiau o bobl yr ystyrir bod ganddynt 'nodweddion a ddiogelir':

- Oedran
- Anabledd
- Ailbennu rhywedd
- Hil
- Crefydd a Chred
- Rhyw
- Cyfeiriadedd rhywiol
- Priodas a Phartneriaethau Sifil
- Beichiogrwydd a Mamolaeth

Ymdrinnir â'r Gymraeg gan Ddeddf Iaith Gymraeg 1993 ac mae gan y Cyngor Gynllun Iaith ar wahân i sicrhau bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal.

http://www.wrexham.gov.uk/english/council/documents/welsh_language_scheme.htm

Ym mis Ebrill 2011 gosodwyd 'dyletswydd gyffredinol' statudol ar bob corff cyhoeddus yng Nghymru a Lloegr i weithredu'r canlynol:

- Dileu gwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth;

- Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng gwahanol grwpiau o bobl sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir a phobl nad ydynt; a
- Meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir a phobl nad ydynt.

Hefyd, mae gan Gyngorau Cymru ddyletswyddau cyfreithiol penodol a nodir yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru) 2011, sef:

- Cyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac amcanion cydraddoldeb bob 4 blynedd;
- Gweithgareddau i ymgysylltu a chynnwys grwpiau sydd â 'nodweddion a ddiogelir';
- Sicrhau bod yr holl ddeunydd a gyhoeddir yn hygyrch;
- Asesu effaith polisiau a chynlluniau perthnasol;
- Hyfforddiant a chasglu gwybodaeth am gyflogaeth;
- Hyrwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o'r Ddeddf Cydraddoldeb ar draws y sefydliad;
- Ymdrin â gwahaniaethau cyflog annheg;
- Defnyddio arferion caffael i gyfrannu at gyflawni amcanion cydraddoldeb; ac
- Adolygu'r cynnydd a wnaed i weithredu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol a chynlluniau gweithredu cysylltiedig.

Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Wrexham (CCS) 2012-16:

Lluniodd y Cyngor ei CCS yn 2011 ar ôl ymgysylltu â grwpiau lleol a rhanbarthol a sefydliadau a oedd yn cynrychioli pobl a chanddynt amrediad eang o nodweddion a ddiogelir. Fe wnaeth hyn ein galluogi i nodi amcanion cydraddoldeb lleol. Fe wnaethom hefyd weithio gyda'r cyrff cyhoeddus eraill ar draws Gogledd Cymru i nodi amcanion cydraddoldeb rhanbarthol. Mae'r dystiolaeth a ddefnyddiwyd i'w nodi yn cael ei egluro yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol. <http://www.wrexham.gov.uk/english/council/equality/equality.htm>

Roedd dystiolaeth i ddarparu yn erbyn yr amcanion hyn yng Nghynllun Cydraddoldeb Strategol y Cyngor (CCS) (amcanion cydraddoldeb lleol a rhanbarthol), Strategaeth Cydlynid Cymunedol ac mewn Cynlluniau Gwasanaeth adrannol. Roedd Adolygiad Cyfoedion Llywodraeth Leol Cymru o'r dull hwn yn 2012 wedi cyflwyno nifer o argymhellion gan gynnwys y dylid uno'r gwaith mewn un dogfen oedd yn ategu at ddarpariaeth Cynllun y Cyngor ac yn gysylltiedig â chynlluniau gwasanaethau adrannol yn uniongyrchol. Bwriad hyn oedd cynorthwyo'r ddarpariaeth a monitro. Derbyniwyd yr argymhelliad ac fe unwyd y cynlluniau gweithredu yn ystod 2013. Mae'r tabl isod yn arddangos sut y mae'r amcanion cydraddoldeb yn sail i holl waith Cynllun y Cyngor. Yn ogystal â hyn gallwn arddangos ein cyfraniad corfforaethol at Gynllun Integredig Sengl y Fwrdeistref Sirol http://www.wrexhamlsb.org/assets/pdf/lsb_plan_2013-2024.pdf

Tabl 1: Amcanion cydraddoldeb sy'n sail i Gynllun y Cyngor a'r Cynllun Integredig Sengl.

Cynllun Integredig Sengl	Themâu Cynllun y Cyngor	Cynllun y Cyngor - canlyniad au Blaenoriae th	Amcanion Cydraddoldeb (cyfun)
<p>Gwneud Wreccsam yn lle gydag economi gref, gwydn a chyfrifol</p> <p>Gwneud Wreccsam yn lle gall pobl fyw yn annibynnol, yn iach ac yn egniol.</p> <p>Gwneud Wreccsam yn lle diogel a lle mae pawb yn teimlo wedi'u cynnwys.</p>	Economi	Mae pobl eisiau byw, gweithio, dysgu a buddsoddi yma Mae busnesau yn gallu sefydlu a thyfu yma Mae pobl yn gallu ffynnu fel unigolion yn eu cymunedau	1. Lleihau anghydraddoldeb mewn cyflogaeth a thâl ar gyfer rhyw a nodweddion eraill a ddiogelir a chynllun gweithredu fel bo'n briodol
	Pobl	Mae gan blant a phobl ifanc ddyheadau, ac maent yn gallu dysgu a gwredu eu potensial. Mae plant a phobl ifanc yn cael eu diogelu Mae pobl yn ddiogel ac yn teimlo'n ddiogel Mae pawb yn gallu gwneud dewisiadau iach Mae holl bobl hŷn diamddiffyn yn ddiogel, â'r iechyd gorau posibl, annibyniaeth a lles Mae'r iaith Gymraeg a'i diwylliant yn cael ei hybu a'i chefnogi	2. Lleihau anghydraddoldebau o ran lechyd
			3. Lleihau canlyniadau anghyfartal ym maes Addysg i wneud y mwyaf posibl i wireddu potensial unigolion
			4. Lleihau anghydraddoldeb mewn diogelwch personol
			5. Mae pobl yn hyderus yn adrodd am densiynau cymunedol
			6. Hyrwyddo cysylltiadau da o fewn a rhwng gwahanol gymunedau
	7. Lleihau anghydraddoldebau o ran Cynrychiolaeth a Llais		
	Lle	Cartrefi sy'n diwallu anghenion a dyheadau pobl Lle amgylcheddol cyfrifol Cymunedau o gymdogaethau, adeiladau a mannau agored cynaliadwy a deniadol Cymunedau wedi eu cysylltu'n dda	8. Lleihau anghydraddoldebau wrth gael mynediad i wybodaeth, gwasanaethau, adeiladau a'r amgylchedd
Sefydliad	Cwsmeriaid bodlon sy'n rhan o'n hymdrechion Creu'r amodau ar gyfer llwyddiant	9. Mae'r sefydliad angen hyrwyddo cydraddoldeb o safbwynt canlyniadau i'w cyflawni	
		10. Datblygu ymagwedd fwy strategol tuag at gasglu a defnyddio data cydraddoldeb	
		11. Gwella'r broses o fonitro gweithlu ar draws nodweddion a ddiogelir	
		12. Adolygu a gwella polisiau cyflogaeth i fynd i'r afael â than-gynrychiolaeth ac unrhyw rwystrau i gael mynediad at waith	
		13. Codi ymwybyddiaeth am ofynion o fewn y Ddeddf Cydraddoldeb 2010 mewn cysylltiad â chaffael i sicrhau bod contractau'n cael eu monitro	
		14. Annog trafodaeth ar faterion cydraddoldeb mewn cyfarfodydd tîm ar gyfer pob maes gwasanaeth 15. Staff sector cyhoeddus, gwirfoddol a chymunedol yn deall pwy yw ein cymunedau a beth maent ei angen	

Mae gwaith cyffredinol y Cyngor ar gydraddoldeb yn cael ei gefnogi gan y Cynllun Iaith Gymraeg http://www.wrexham.gov.uk/english/council/documents/welsh_language_scheme.htm a'r Strategaeth Canolbwyntio ar y Cwsmer http://www.internal.wrexham.gov.uk/wordpress/wp-content/uploads/2013/03/customer_focus_strategy_2009_2012.pdf

Arweinwyr, cefnogwyr a rhwydweithiau cydraddoldeb

Mae Aelod Arweiniol Pobl – Gwasanaethau Ieuenctid a Gwrthdodi wedi'i benodi i dderbyn rôl arweiniol i hyrwyddo a goruchwyllo gwaith y Cyngor ar gydraddoldeb ac amrywiaeth. Mae cymorth strategol yn cael ei ddarparu gan Bennaeth Lles a Datblygu Cymunedol. Mae'r Pwyllgor Craffu Cwsmeriaid, Perfformiad, Adnoddau a Llywodraethu yn derbyn adroddiadau a diweddariadau monitro rheolaidd.

Mae'r tîm Amrywiaeth Cymunedol yn darparu cefnogaeth i brif ffrydio cydraddoldeb ac amrywiaeth ledled y Cyngor gan gynnwys rheolaeth weithredol o'r Grŵp Gwella Cydraddoldeb (GGC). Cefnogir y Grŵp gan Bennaeth Lles a Datblygu Cymunedol.

Darpariaeth Fewnol a Phrosesau Monitro

Prosesau Darparu:

Mae darpariaeth y Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cael ei gyflawni drwy Gynlluniau Gwasanaeth adrannol. Bwriad hyn yw sicrhau bod monitro cydraddoldeb wedi'i ymgorffori yn system rheoli perfformiad corfforaethol y Cyngor.

Mae'r Cyngor wedi gosod tair thema strategol allweddol:

- Pobl
- Economi
- Lle

Mae'r rhain yn cael eu hategu gan bedwaredd thema gorfforaethol 'Trefnu – ymdrechu am ragoriaeth'. Mae'r themâu wedi'u disgrifio'n fanwl yng Nghynllun y Cyngor (2012-16) <http://www.internal.wrexham.gov.uk/wordpress/wp-content/uploads/2013/03/Council-Plan-2014-17.pdf> ynghyd ag amrywiaeth o gamau gweithredu a mesuryddion canlyniadau sydd wedi'u dylunio i sicrhau bod pobl Wrecsam yn cael eu cefnogi i gyflawni eu potensial ac i ffynnu. Fodd bynnag, fe wyddwn fod rhai pobl, y rhai gyda 'nodweddion a ddiogelir' yn llai tebygol o brofi manteision y gwaith ac yn fwy tebygol o brofi gwahaniaethu. Trwy gysylltu ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol gyda'r Cynlluniau Gwasanaeth Adrannol gallwn nodi lle y gallai wahaniaethu ddigwydd o ran darparu ein gwasanaethau a chymryd camau i liniaru hyn.

Monitro:

Mae'r dull diwygiedig hwn wedi ein galluogi i gasglu data cydraddoldeb cyfranredol mewn perthynas â Chynllun y Cyngor a'r Cynllun Integredig Sengl. Mae trefniadau monitro adrannol yn cael eu rhoi ar waith gan ddefnyddio egwyddorion atebolrwydd yn seiliedig ar ganlyniadau lle bo modd ac yn briodol.

Pwrpas monitro cydraddoldeb yw derbyn gwell dealltwriaeth o bwy sy'n derbyn ein gwasanaethau a phwy nad ydynt yn derbyn yn ein gwasanaethau ynghyd â sefydlu'r hyn y mae unigolion ei

angen gan ein gwasanaethau. Bydd yr wybodaeth hon yn ein cynorthwyo i dargedu adnoddau lle bo'u gwir angen; gan flaenoriaethu'r rhai mwyaf diamddiffyn yn ein cymunedau.

Cynnydd o ran gweithredu Cynllun Gweithredu'r CCS 2014-15:

Mae'r Cynllun Gweithredu ar gyfer cyflenwi Cynllun Cydraddoldeb Strategol y Cyngor (CCS) wedi'i gynnwys yn y cynlluniau gwasanaeth adrannol. Mae Atodiad 1, yn nodi'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â phob un o'r amcanion.

Craffu:

Ym mis Gorffennaf 2014 ystyriodd Aelodau'r Pwyllgor Craffu Cwsmeriaid, Perfformiad ac Adnoddau yr adroddiad diweddar ynglŷn â gwaith cydraddoldeb ac amrywiaeth y Cyngor. Mae adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu ym mis Medi 2015. Bydd Bwrdd Gweithredol y Cyngor yn ystyried Adroddiad Blynyddol Cydraddoldeb ym mis Rhagfyr 2015.

Bydd adroddiadau'n ymwneud â datblygu CCS diwygiedig 2016-20 yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Craffu i'w hystyried a'u diwygio cyn derbyn cytundeb terfynol yn y Bwrdd Gweithredol ym mis Mawrth 2016.

3. Cynnydd yn erbyn dyletswyddau cyffredinol Deddf Cydraddoldeb 2010

Symudwyd ymlaen ag amrywiaeth o weithgareddau mewn perthynas â phob un o'r dyletswyddau cyffredinol yn ystod 2014-15. Roedd y rhain yn cynnwys:

Dileu gwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu, ac erledigaeth:

- Ymatebwyd i 46 adroddiad o drosedd casineb a adroddwyd i'r Cyngor neu Gymorth i Ddiodefwr yn ystod Mai 2014-Chwefror 2015, roedd y mwyafrif yn seiliedig ar hiliaeth;
- Wedi ymgorffori Fframwaith Cenedlaethol i fynd i'r afael â Throseddau Casineb;
- Darparwyd hyfforddiant ynglŷn â throseddau casineb i Weithwyr Ieuenctid, staff Adran Tai, Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol yn Wrecsam [AVOW,] Cyngor ar Bopeth Wrecsam [CAB], Coleg Cambria, Cymdeithas Fwslimaidd Wrecsam, tîm cefnogi myfyrwyr Prifysgol Glyndŵr;
- Cyflwynwyd Fframwaith Cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer Trechu Trosedd Casineb;
- Parhau i gefnogi datblygiad dull rhanbarthol Gogledd Cymru i fynd i'r afael â Chaethwasiaeth Fodern;
- Mae timau o Ddysgu Gydol Oes ac Amrywiaeth Cymunedol wedi gweithio gyda'i gilydd i baratoi canllaw gwrth-fwlio wedi'i ddiweddarau ar gyfer rhieni, disgyblion ac ysgolion;
- Cefnogwyd pobl ifanc ag ymddygiad hunan-niweidio fel rhan o'r Prosiect Inspire;
- Mynychodd pobl ifanc o Senedd yr Ifanc hyfforddiant gwrth-drosedd casineb;
- Enillodd tair o ysgolion Wrecsam wobrau yng nghystadleuaeth flynyddol Dangos y Cerdyn Coch i Hiliaeth [Cymru];
- Mynychodd gynrychiolwyr yr Urdd Senedd yr Ifanc i hysbysu pobl ifanc ynglŷn â gwaith ieuenctid yn y Gymraeg yng Nghymru;
- Cydnabod Diwrnod y Rhuban Gwyn i hyrwyddo ymwybyddiaeth am drais domestig a thrais rhywiol;
- Mae data Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol bellach yn cynnwys gwybodaeth am nifer yr achosion yn ymwneud â Phobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig (BME), Pobl Lesbiaidd, Hoyw, Deurywiol a Thrawsrywiol (LGBT)*, ac anabledd a atgyfeirir at Gynhadledd Asesu Risg

Aml-asiantaeth Wrecsam ac maent yn awgrymu bod y ffigyrau ar gyfer Wrecsam yn cydymffurfio â'r ffigyrau o ardaloedd eraill yng Ngogledd Cymru, y rhan fwyaf o luoedd tebyg a data cenedlaethol. Mae offer Gwella Diogelwch a Gwylidwriaeth Digidol ar gael er mwyn galluogi dioddefwyr i aros yn eu cartrefi eu hunain; ac

- Mae hyfforddiant cam-drin domestig aml-asiantaeth bellach yn cynnwys sesiynau ar faterion Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig (BME) a Phobl Hŷn.

Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng gwahanol grwpiau o bobl sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir a phobl nad ydynt:

- Mae Grŵp Gwella Addysg wedi cael ei sefydlu a Chynllun Gweithredu Gwella Addysg [2014-17] yn ei le;
- Gostyngodd canran y bobl ifanc a oedd yn gadael Blwyddyn 11 nad oeddent mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) ymhellach o 3.2% yn 2013 i 1.8% yn 2014. Mae hyn yn llawer is na chyfartaledd Cymru, sef 3.1%;
- Cynyddodd canran y disgyblion Blwyddyn 11 sy'n parhau mewn addysg llawn amser yn 2014 i 84.8%.
(Perfformiad blaenorol yn Wrecsam: 83.7% yn 2011; 82.3% yn 2012; 84.3% yn 2013. Cymariaethau Cymru gyfan yw 85.1% yn 2011; 84.6% yn 2012; 86.4% yn 2013; 85.2% yn 2014).
- Cynhaliwyd perfformiad mewn perthynas â chanran y disgyblion yn gadael Blwyddyn 11 heb gymhwyster cydnabyddedig ar 0.5% yn 2014 a 0.5% yn 2013;
- Roedd gwaith i fwrw ymlaen â Phrif Gynllun Canol y Dref a'r Cynllun Datblygu Lleol wedi cynnwys gweithgareddau ymgynghori wedi'u targedu er mwyn nodi ac ymdrin â materion mynediad; Dathlwyd Diwrnod Cenedlaethol Merched;
- Cyflwynodd llyfrgell Wrecsam gategori benthyciwr newydd ar gyfer pobl ddigartref oedd yn eu galluogi i ymuno â'r gwasanaeth llyfrgell a chael mwy o fynediad at wasanaethau;
- Mae llyfrgelloedd Wrecsam wedi cyflwyno meddalwedd cyfrifiaduwr Boardmaker Studio i alluogi dehongliadau gweledol o ystod o ddeunyddiau dysgu.
Mae'r rhaglen ddylunio cyfrifiadurol yn hynod ddefnyddiol ar gyfer unigolion sy'n gofalu am bobl ag anghenion dysgu arbennig;
- Darparodd staff llyfrgell Cefn Mawr sesiynau TG sylfaenol un i un ar gyfer pobl gyda chlefyd Alzheimers cynnar i ysgogi sgwrs ac atgofion;
- Mae staff llyfrgelloedd wedi darparu cefnogaeth TG 1:1 i bobl hŷn gyda llai o symudedd i gynyddu hyder a chynhwysiant cymdeithasol;
- Mae adran yr Amgylchedd wedi cefnogi 8,000 o bobl i fanteisio ar y cynllun parcio rhatach Bathodyn Glas i bobl ag anawsterau cerdded dirifol;
- Mae adran yr Amgylchedd wedi darparu amserlen bws ddiwygiedig mewn fformatau hygyrch;
- Mae adran yr Amgylchedd wedi dechrau bwrw ymlaen â gwaith i sicrhau bod pob bws yn Wrecsam yn gwbl hygyrch.
Bydd bysiau unllawr yn gwbl hygyrch o 1 Ionawr 2016, a'r holl fysiau deulawr o 1 Ionawr 2017.
- Mae Datblygu Cymunedol wedi datblygu 'Adduned Cyflogwr' i annog cyflogwyr lleol i wneud y mwyaf o gyfleoedd hyfforddiant ar gyfer pobl ifanc ac oedolion;
- Mae Cymorth i Fusnesau wedi cefnogi dros 125 o fusnesau lleol i wella eu strategaethau cydraddoldeb ac amrywiaeth;
- Mae'r tîm Marchnata Digidol wedi datblygu monitro cydraddoldeb gwell mewn perthynas â chyfryngau cymdeithasol;
- Mae Cymunedau yn Gyntaf wedi darparu cymorth wedi'i dargedu ar gyfer siaradwyr Portiwgaleg drwy gyrsiau cymunedol Saesneg fel Iaith Ychwanegol;

- Mae Cymunedau yn Gyntaf wedi cyflwyno'r cynllun Ychwanegu at Fywyd sy'n canolbwyntio ar wella iechyd pobl hŷn;
- Mae adran yr Amgylchedd wedi gwella mynediad cyffredinol a mynediad i bobl anabl at Barc Brynkinalt;
- Mae Adran yr Amgylchedd wedi creu ardal chwarae synhwyrdd ym Mharc Gwledig Dyfroedd Alun;
- Fe gefnogodd adran yr Amgylchedd Glwb Pysgota Acton i greu llwyfan hygyrch i bobl anabl gael gwell mynediad at y llyn pysgota;
- Fe wnaeth y tîm Gwasanaethau Corfforaethol a Chwsmeriaid wella'r cyfleusterau hunanwasanaeth yn Galw Wrecsam, gan gynnwys gwell mynediad i gadeiriau olwyn a bysellfwrdd gweledd uchel;
- Mae Gofal Cymdeithasol i Oedolion wedi cyflwyno holiadur Ansawdd Bywyd i annog adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth – roedd 98.4% yn credu eu bod yn cael eu trin â pharch ac urddas; 94.7% yn nodi bod ansawdd eu bywyd wedi gwella o ganlyniad i'r gwasanaethau a ddarparwyd; 95% wedi nodi eu bod yn fodlon â'r gwasanaethau a ddarparwyd;
- Mae timau Gwasanaethau Cymdeithasol wedi datblygu cynllun gweithredu'r Gymraeg i hyrwyddo'r Gymraeg ym mhob agwedd o'r gwasanaeth gan gynnwys y gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan ddarparwyr allanol;
- Mae Gwybodaeth i Ofalwyr wedi'i gwella gan y Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'n cynnwys pecynnau gwybodaeth sydd ar gael yn llyfrgell Wrecsam ac ar y rhyngwrdd. Mae hyfforddiant wedi'i ddarparu i Ofalwyr i wella eu sgiliau a hyder a chynhwysiant cymdeithasol,
- Mae Pwynt Mynediad Sengl wedi'i ddatblygu gan y Gwasanaethau Cymdeithasol i gynyddu mynediad at wybodaeth, cyngor, cymorth ac asesiad;
- Mae timau Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gweithio gyda'i gilydd i wella'r gefnogaeth ar gyfer Pobl Hŷn i aros yn eu cartrefi a'u cymunedau eu hunain;
- Mae'r Uned Hawliau Lles wedi ymdrin â 2950 o achosion; gan sicrhau £8.1m o daliadau budd-dal ar gyfer pobl leol;
- Mae adran Tai a Gwarchod y Cyhoedd yn darparu cysylltiad Di-Wifr yng Nghynlluniau Tai Gwarchod y Cyngor i gynorthwyo Pobl Hŷn 50+oed, pobl mewn tai cymdeithasol a phobl ag anableddau i fynd ar-lein;
- Mae'r tîm Caffael Cyllid wedi diwygio'r broses gaffael i sicrhau bod Aseidiadau o Effaith ar Gydraddoldeb yn cael eu cyflawni lle bo'n briodol;
- Mae Llyfrgellwyr Blynyddoedd Cynnar yn gweithio gyda phobl y mae Saesneg yn ail iaith iddynt i gynorthwyo i ddatblygu sgiliau ar gyfer plant a rhieni neu ofalwyr;
- Mae Llyfrgellwyr Blynyddoedd Cynnar wedi darparu cefnogaeth allgymorth i deuluoedd mewnfudwyr i annog integreiddio a dysgu fel teulu;
- Anogir pob plentyn Blwyddyn 4 yn Wrecsam i ddod yn aelod o'r llyfrgell i annog darllen a dysgu;
- Mae staff llyfrgelloedd wedi darparu sesiynau blasu TG, paru â swyddi, sesiynau TG Canolfan Waith i gefnogi sgiliau cyflogaeth;
- Mae dogfen ddadansoddi Cyfrifiad 'Dyma Wrecsam' wedi'i datblygu i gynorthwyo i fonitro cydraddoldeb gwasanaethau;
- Mae cais llwyddiannus ar gyfer cyllid prosiect Iechyd Cyhoeddus Cymru [drwy Fwrdd Gwasanaethau Lleol Wrecsam] yn galluogi cynhwysiant Trawsrywiol;
- Mae Adnoddau Dynol wedi cynhyrchu taflen Cyfanswm Gwobrau i ddarparu mwy o fynediad at wybodaeth ynglŷn ag ystod o gynlluniau arbed arian ar gyfer staff;
- Roedd Arolwg y Gweithwyr ar gael mewn amrywiaeth o fformatau hygyrch. Roedd strategaeth ddisbarthu yn sicrhau fod gan yr holl staff gyfle i gyflwyno eu safbwyntiau e.e. staff ar gyfnod mamolaeth; a

- Darparu digwyddiad lechyd a Lles staff yn canolbwyntio ar ymwybyddiaeth o lechyd Meddwl. Roedd staff nad oeddent yn gallu mynd i'r digwyddiad yn cael pecyn gwibodaeth;

Meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir a phobl nad ydynt.

- Fe wnaeth y Grŵp Monitro Tensiynau Cymunedol nodi ac ymateb i 20 achos o densiwn yn y gymuned;
- Dathlu Mis Cenedlaethol Hanes y Sipsiwn, Roma, Teithwyr mewn partneriaeth â'r gymuned Sipsi a Theithwyr lleol ac asiantaethau sy'n bartneriaid;
- Dathlu Wythnos Genedlaethol Ffoaduriaid mewn partneriaeth gyda ffoaduriaid lleol ac asiantaethau sy'n bartneriaid.
- Mae Datblygu Cymunedol wedi darparu gweithdai ysgol a rhaglen allgymorth gan gynnwys gweithdai gwyliau a chlwb celf ar gyfer plant a phobl ifanc mewn ardaloedd Cymunedau yn Gyntaf i annog parhad addysg a hyfforddiant;
- Mae Datblygu Cymunedol wedi darparu gweithgareddau ar gyfer pobl 50+ oed i annog cynhwysiant cymdeithasol;
- Mae'r tîm asedau wedi ymgorffori cymal Buddion Cymunedol mewn contractau adeiladu i sicrhau bod materion cymdeithasol ac economaidd ehangach yn cael eu hystyried wrth dendro contractau;
- Mae Adran yr Amgylchedd wedi gweithio'n agos gyda Mosg Wreccsam i reoli casgliadau gwastraff bwyd yn ystod Ramadan; ac
- Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cyflwyno prosiect peilot sy'n recriwtio Asiantau Cymunedol gwirfoddol sydd wedi'u hyfforddi i bontio'r bwlch rhwng y gymuned leol a sefydliadau statudol neu wirfoddol.

4. Cynnydd yn erbyn dyletswyddau penodol Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Cymru) 2011

Ar y cyfan, mae adrannau'n teimlo fod y CCS 'ar y trywydd cywir'. Mae manylion cynnydd yn erbyn pob un o'r gofynion penodol o dan Reoliadau Cymru, gan gynnwys Monitro Cydraddoldeb Gweithwyr wedi'i ddarparu yn adrannau 4-10 yr adroddiad hwn. Mae monitro effeithiol y CCS wedi bod yn gyfyngedig oherwydd rhoddwyd mwy o bwyslais ar brosesau ac allbynnau nag ar ganlyniadau. Yn 2015/16 byddwn yn ymdrin â hyn mewn sawl ffordd:

- Annog canlyniadau cydraddoldeb i gael eu nodi'n benodol yn y Cynlluniau Gwasanaeth adrannol a'u cysylltu â Chynllun y Cyngor;
- Darparu cymorth, monitro a gwerthuso parhaus drwy'r Grŵp Gwella Cydraddoldeb; a
- Gwella ymgysylltiad ar faterion cydraddoldeb gan gynnwys drwy ymgynghori cyhoeddus i ddatblygu Cynllun Cydraddoldeb Strategol diwygiedig 2016-20.

5. Ymgysylltu

Mae adrannau ar draws y Cyngor yn cofnodi ac yn monitro proffil y cwsmeriaid sy'n defnyddio eu gwasanaethau. Nid yw'r broses ar gyfer gwneud y gwaith hwn yn gyson ar draws y Cyngor. Mae nifer o adnoddau wedi'u datblygu i gefnogi gwelliannau:

Datblygwyd y Pecyn Gwaith Ymgynghori i gefnogi cydweithwyr sy'n cynnal gweithgareddau ymgynghori ac ymgysylltu â'r cyhoedd. <http://www.internal.wrexham.gov.uk/wordpress/wp-content/uploads/2013/03/Consultation-Toolkit.pdf>

Mae nifer o ddogfennau canllawiau wedi'u datblygu gan Rwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru, ac mae Wreccsam yn aelod ohono, gan gynnwys:

- Deg Awgrym - Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a Sylw Dyledus;
- Deg Awgrym ar gyfer Monitro Cydraddoldeb;

Gellir gweld y dogfennau hyn ar

<http://www.internal.wrexham.gov.uk/wordpress/sam/departments/corporate-and-customer-services/human-resources/equality-diversity-human-rights>

Rydym wedi datblygu Strategaeth Ymgynghori ac Ymgysylltu 2013-2017 i'n cynorthwyo i wella ein dealltwriaeth o anghenion, safbwyntiau a phrofiadau unigolion, drwy ymgynghori ac ymgysylltu.

<http://www.internal.wrexham.gov.uk/wordpress/wp-content/uploads/2013/03/Consultation-and-Engagement-Strategy.pdf>. Bydd yn darparu mecanwaith allweddol er mwyn deall anghenion ein cwsmeriaid a hysbysu datblygiadau ein gwasanaethau.

Mae'r Cyngor yn defnyddio amrywiaeth o ffynonellau data. Mae'r rhain yn cynnwys Swyddfa Ystadegau Gwladol www.neighbourhood.statistics.gov.uk; NOMIS, Infobase Cymru, Stats Cymru, gwaith ymchwil ac adroddiadau rhanbarthol a chenedlaethol. Mae'r Cyngor hefyd yn defnyddio panel o bobl leol fel un dull o ymgynghori - Panel Ymgynghori Dinasyddion ar-lein Llais y Bobl. Caiff aelodaeth y panel a'r sylwadau a dderbynnir eu dadansoddi yn ôl nodweddion a ddiogelir ac mae'r wybodaeth hon wedi'i chynnwys ym mhob adroddiad. Rydym yn adolygu'r Panel ac amrywiaeth yr aelodau'n rheolaidd er mwyn sicrhau ei fod yn cynrychioli pobl a chymunedau Wreccsam yn well. Yn ystod 2014/15 rydym wedi gweithio gyda phartneriaid Bwrdd Gwasanaethau Lleol i ddatblygu Canolfan Ymgysylltu. Mae hyn yn darparu dull cydlynol i ymgynghori ac ymgysylltu ym mhob sefydliad partner y BGLI yn Wreccsam.

<http://yourvoicewrexham.net>

Mae nifer y bobl sy'n perthyn i rai cymunedau â nodweddion a ddiogelir yn eithaf bychan, ac felly mae'n anodd iawn gwneud dadansoddiad ystadegol. Mae'r Cyngor yn defnyddio gwaith ymchwil cenedlaethol a rhanbarthol er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r materion sy'n gysylltiedig â phobl sydd â nodweddion a ddiogelir. Caiff gwybodaeth ansoddol ei chasglu o'r grwpiau ffocws ac arolygon ac wrth ymgysylltu â grwpiau lleol megis:

- Fforwm Aml-asiantaeth Sipsiwn a Theithwyr Wreccsam
- Grŵp Darllen ac Ysgrifennu Sipsiwn a Theithwyr Wreccsam
- Cymdeithas Ddiwylliannol Islamaidd Wreccsam
- BAWSO
- Canolfan Gymunedol Affricanaidd
- Y Gymdeithas Ffilipino
- Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Rhanbarthol Gogledd Cymru
- Fforwm y Byddar Wreccsam
- Fforwm Pobl dros 50 oed Wreccsam
- Senedd yr Ifanc Wreccsam
- Cynghorau Ysgolion
- Grŵp cymunedol Portiwgeaidd
- Grŵp cymunedol Pwylaidd
- Grŵp trawsrywiol Unique
- Tangnefedd (Fforwm Rhyng-ffydd Gogledd-ddwyrain Cymru)
- Partneriaeth Mudo Wreccsam

- Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Wrecsam (AVOW) a'r sefydliadau sy'n aelodau

Rydym yn cydnabod hefyd bod ymgysylltu gyda'r staff yn bwysig. Mae'r tîm Adnoddau Dynol yn yr Adran Gwasanaethau Corfforaethol a Chwsmeriaid yn defnyddio Grŵp Polisi Rhithwir i adolygu polisïau newydd a pholisïau diwygiedig. Mae'r Rhwydwaith yn cynnwys staff o'r holl adrannau a meysydd busnes corfforaethol allweddol e.e. cydraddoldeb, iechyd a diogelwch, cyfreithiol a chyllid. Yn ystod 2014-15 adolygwyd y polisïau canlynol:

- Polisi Tâl a Gwobrwyo
- Datganiad ar Bolisi Tâl
- Polisi Gwyliau Blynnyddol
- Absenoldeb Tadolaeth a Rennir
- Polisïau Urddas yn y Gwaith a Chwynion
- Polisi a Gweithdrefn Rheoli Perfformiad
- Polisi Cyfnod Prawf

Mae angen gwaith pellach i ymgysylltu â'r cyhoedd er mwyn adolygu ein cynnydd yn erbyn y CCS. Trwy weithio gydag AVOW a sefydliadau'r sector cyhoeddus eraill yn Wrecsam byddwn yn cydlynu gweithgareddau i adolygu ein cynnydd a chadarnhau blaenoriaethau cydraddoldeb ar gyfer 2016-20. Bydd hyn yn hysbysu proses gynllunio gwasanaeth y Cyngor, gweithgareddau cydraddoldeb cysylltiedig a chanfod cyfleoedd i gydweithio gyda'n partneriaid.

6. Defnyddio gwybodaeth i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol

Mae adrannau yn defnyddio data gwasanaethau i ddeall proffil eu cwsmeriaid a'u darpar gwsmeriaid. Rydym yn cymharu'r data â data'r cyfrifiad i weld a yw grwpiau sydd â nodweddion a ddiogelir yn cael eu tangynrychioli neu eu gorgynrychioli mewn meysydd gwasanaeth penodol. Mae hyn yn galluogi adrannau i gytuno ar gamau gweithredu a gosod targedau.

Mae'r dadansoddiad o gyfraddau boddhad a chwynion hefyd o gymorth i nodi meysydd lle ceir gwahaniaethu posibl a mynd i'r afael yn rhagweithiol â thensiynau yn y gymuned e.e.

- Mae arolygon Gwasanaethau Cwsmer yn cynnwys monitro cydraddoldeb;
- Mae dadansoddiad yr adrannau o gwynion gan gwsmeriaid yn nodi meysydd posibl o wahaniaethu y gellir ymdrin â hwy; a
- Caiff gwybodaeth am densiynau cymunedol posibl ei chasglu a'i hadolygu, ac ymdrinnir â hyn trwy'r grŵp Monitro Tensiynau Cymunedol aml-asiantaeth a gydlynir gan y Cyngor.

Caiff yr wybodaeth a gesglir yn yr Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb ei defnyddio i lywio datblygiadau o fewn y gwasanaethau. Mae angen gwneud mwy o waith i rannu'r wybodaeth hon ar draws adrannau.

7. Gweithwyr Cyngor Wrecsam

Mae amrywiaeth yn bwysig ac mae'r Cyngor yn dymuno cadw gweithlu sydd ag amrediad eang o sgiliau, cymwysterau a phrofiadau. Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod ein holl bolisïau ac arferion cyflogaeth yn trin ein gweithwyr yn deg, yn hyrwyddo canlyniadau cyfartal, yn dileu gwahaniaethu ac yn meithrin perthynas dda â'r gweithwyr. Fel awdurdod cyhoeddus, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gymryd camau i hyrwyddo cyfle cyfartal a dileu gwahaniaethu ac i gasglu gwybodaeth am weithwyr ar sail eu hoedran, anabledd, ailbennu rhywedd, hil, crefydd neu gred, rhyw, tueddfryd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth a phriodas a phartneriaethau sifil. Mae'r term

“monitro cydraddoldeb” yn disgrifio'r broses a ddefnyddir i gasglu, storio a dadansoddi'r wybodaeth hon, a ddefnyddir i wella ein gwasanaethau, polisiau a gweithdrefnau.

Mae'r Adroddiad Monitro Cydraddoldeb Cyflogaeth 2013/14 yn cynnwys gwybodaeth am y gwahanol nodweddion a ddiogelir y gallwn adrodd amdanynt a pholisiau ac arferion eraill sydd wedi gwneud cyfraniad cadarnhaol i'r rhaglen gydraddoldeb yn y Cyngor. Mae'r data yn ymwneud ag unigolion a gyflogir yn uniongyrchol gan y Cyngor. Nid yw'r data yn cynnwys y rheini sy'n gweithio gyda ni ond sy'n cael eu cyflogi yn achlysurol, dros dro neu drwy asiantaethau.

Bydd y Cyngor yn adrodd ar y canlynol, lle bo'r systemau cyfredol yn caniatáu hynny;

- Gweithwyr y Cyngor â nodweddion a ddiogelir yn flynyddol ar 31 Mawrth
- Gweithwyr gwrywaidd a benywaidd, wedi'u rhannu yn ôl:
 - Swydd
 - Graddfa
 - Tâl
 - Math o Gontract
 - Patrwm Gweithio
- Ymgeiswyr ar gyfer swyddi'r Cyngor dros y flwyddyn ddiwethaf yn ôl nodweddion a ddiogelir.
- Staff sydd wedi gwneud cais i newid swydd o fewn y Cyngor, y nifer a fu'n llwyddiannus a nifer a fu'n aflwyddiannus yn ôl nodweddion a ddiogelir;
- Staff sydd wedi gwneud cais am hyfforddiant a'r nifer a lwyddodd i gyflwyno cais llwyddiannus yn ôl nodweddion a ddiogelir;
- Staff sydd wedi cwblhau hyfforddiant yn ôl nodweddion a ddiogelir;
- Staff sy'n ymwneud â gweithdrefnau cwyno fel achwynydd neu fel person y gwnaed cwyn yn eu herbyn yn ôl nodweddion a ddiogelir;
- Staff sy'n destun gweithdrefnau disgyblu yn ôl nodweddion a ddiogelir; a
- Staff sydd wedi gadael cyflogaeth y Cyngor yn ôl nodweddion a ddiogelir.

Mae'r adroddiad yn cynnwys y cyfnod 1 Ebrill 2013 tan 31 Mawrth 2014.

http://www.wrexham.gov.uk/assets/pdfs/equality/hr/equalities_data_report.pdf

8. Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb (AEG)

Mae proses AEG ddiwygiedig wedi'i datblygu ar y cyd gyda'r Grŵp Gwella Cydraddoldeb. Mae hyn yn cynnwys offer sgrinio ac asesu ar y cyd sydd ar gael ar-lein ac ar bapur. Mae nodweddion allweddol yn cynnwys:

- Rhifau adnabod AEG sydd hefyd yn cyfeirio at adran yr awdur;
- Mae dylunio sythweledol wedi dileu'r angen i ddarparu hyfforddiant ynglŷn â chwblhau'r ffurflen.
- Mae'r fformat yn cynnwys nodi effeithiau cadarnhaol ynghyd â'r rhai negyddol posibl;
- Mae'r fformat yn galluogi dolenni cyswllt electronig i ymgynghoriad perthnasol a dogfennau eraill;
- Proses adolygu cyfannol i ddiweddarau'r AEGau ar ôl gweithredu'r penderfyniadau; a
- gall yr Aelodau Etholedig gael mynediad at yr AEGau yn electronig.

Rydym ni'n cydnabod bod unigolion a chymunedau dan bwysau cynyddol oherwydd amgylchedd economaidd yn y Deyrnas Unedig, newidiadau i'r system budd-daliadau, gostyngiadau disgwylidig mewn gwasanaethau cyhoeddus, gwirfoddol a chymunedol a chyfrifoldebau gofalu.

Felly dull y Cyngor o gyflawni Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb yw cynnwys grwpiau o bobl sydd wedi'u rhestru'n benodol fel bo ganddynt 'nodweddion a ddiogelir'

- Oedran
- Anabledd
- Ailbennu rhywedd
- Hil
- Crefydd a Chred
- Rhyw
- Tueddfryd Rhywiol
- Priodas a Phartneriaethau Sifil
- Beichiogrwydd a Mamolaeth

Ac yn ogystal, i ystyried:

- Tlodi
- Gofalu; ac
- Yr Iaith Gymraeg

Fel nodweddion ychwanegol at ddibenion Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb.

Trwy gymryd golwg ehangach ar y nodweddion a ddiogelir rydym ni'n annog dull mwy cyfannol i ddiwallu anghenion yr holl gymunedau wrth ddylunio neu ddarparu ein gwasanaethau.

Grŵp Ail-lunio Gwasanaethau (Cydraddoldeb):

I gefnogi ail-lunio gwasanaethau'r cyngor fel rhan o'r broses arbedion cyllidebol ar gyfer 2014-15 rydym wedi parhau i weithio gyda'r Grŵp Ail-lunio Gwasanaethau. Mae'r grŵp yn darparu cefnogaeth i'r swyddogion sy'n cwblhau AEG ac yn annog cysylltiadau agosach rhwng yr adrannau â'r unigolion a chymunedau gyda nodweddion a ddiogelir.

Mae aelodaeth y grŵp yn cynnwys cydweithwyr mewnol ac aelodau'r cyhoedd sy'n gallu darparu sylwadau ar gynigion drafft o safbwynt nodwedd penodol a ddiogelir; mae dirprwy ar gyfer pob nodwedd ac ar gyfer Gofalwyr, y Gymraeg a Thlodi. Mae'r grŵp yn cyfarfod yn fisol a byddant yn darparu cefnogaeth ac adborth i'r swyddogion ar gam sgrinio eu AEG. Y bwriad yw:

- Sicrhau bod materion allweddol wedi'u nodi ar gyfer nodweddion a ddiogelir perthnasol;
- Nodi unrhyw wahaniaethu a allai ddigwydd;
- Nodi unrhyw gamau lliniaru posibl; ac
- Awgrymu sianelau ymgynghori lleol lle bo'n briodol.

Nid oes gan y grŵp fandad swyddogol ac mae'r swyddogion yn mynychu'n wirfoddol.

Yn ystod 2014-15 darparodd y Grŵp gefnogaeth mewn perthynas â 11 cynnig drafft. Roedd adborth gan y swyddogion oedd yn mynychu yn gadarnhaol.

Cytunwyd gan y Grŵp y byddai teitl y Grŵp yn newid i Grŵp Cyfeirio Cydraddoldeb. Teimlwyd bod y teitl hwn yn adlewyrchu ei weithgareddau yn well:

- Parhau i ddarparu adborth ar gynigion drafft;
- Cynorthwyo i ddatblygu Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016-20; ac
- O fis Ebrill 2016, darparu adborth ar weithrediad y Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016-20.

Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb – sicrwydd ansawdd:

Fel rhan o'r broses sicrwydd ansawdd mewnol mae aelodau'r Grŵp Gwella Cydraddoldeb [GGC] wedi datblygu meini prawf asesu ansawdd mewnol ar gyfer Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb.

Adolygodd aelodau'r GGC sampl o Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb adrannol yn erbyn y meini prawf a gytunwyd yn flaenorol gan y Grŵp. Y sail ar gyfer y meini prawf asesu yw'r ddyletswydd gyfreithiol i arddangos 'sylw dyledus'. Gwnaed cynnydd sylweddol dros y 12 mis diwethaf.

- 102 o Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb wedi'u llenwi ar y system ar-lein 1 Ebrill 2014- 31 Mawrth 2015;
- Roedd yr holl benderfyniadau sy'n gysylltiedig â'r gyllideb yn destun Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb;
- Mae enghreifftiau o arfer da wedi'u nodi yn yr holl adrannau.
- Mae'r Gymraeg, Gofalwyr a Thlodi wedi'u cynnwys yn y pecyn gwaith Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb i gynorthwyo i nodi effeithiau amryfal.

Mewn perthynas â 'sylw dyledus' nodwyd nifer o faterion strategol a gweithredol. Bydd camau i fynd i'r afael â'r rhain yn cael eu datblygu'n gorfforaethol a gan yr adrannau yn ystod 2015-16.

Bydd newidiadau terfynol i dempled yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb yn cael eu cyflawni fel y bo'n briodol.

Mae canllawiau'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (EHRC) ynglŷn ag AEG yn nodi dylai fod gan sefydliadau cyhoeddus systemau mewnol i sicrhau bod AEGau yn cael eu cwblhau, o ansawdd digonol a bod mecanweithiau o'r fath yn gymesur â maint ac adnoddau'r awdurdod cyhoeddus, ac yn cael eu cefnogi ar lefelau uwch.

Mae'r Grŵp Gwella Cydraddoldeb sy'n cael ei arwain gan swyddogion wedi adolygu cynnydd yn erbyn canllawiau EHRC:

Canllawiau EHRC	Gweithdrefn CBSW – sefyllfa gyfredol
Canfod unigolyn, uned neu dîm perthnasol i gefnogi gwaith yr awdurdod mewn perthynas â chydraddoldeb (ac yr AEG yn benodol).	Pwyllgor Craffu Cwsmeriaid, Perfformiad, Adnoddau a'r Drefn Lywodraethol Tîm Amrywiaeth Cymunedol Grŵp Gwella Cydraddoldeb Tîmau Uwch Reolwyr Adrannol
Swyddog cydraddoldeb penodedig i gydlynu a darparu cyngor (neu aelod o staff cyfredol sydd eisoes â chyfrifoldeb ar gyfer gweithgarwch cydlynu).	Rheolwr/ Swyddog Amrywiaeth Cymunedol
Cyflwyno eitem sefydlog ar raglen y bwrdd ar gyfer AEG a'u dyletswyddau ehangach	Adroddiad blynyddol y pwyllgor Craffu Cwsmeriaid, Perfformiad, Adnoddau a'r Drefn Lywodraethol Adborth i Dimau Uwch Reolwyr Adrannol
Cynnull gweithgor mewnol, wedi'i gadeirio gan aelod o'r uwch dîm rheoli, gyda chynrychiolaeth o bob adran neu gyfarwyddiaeth i fonitro cynnydd y sefydliad cyfan o ran AEG a pherfformiad dyletswyddau ehangach.	Grŵp Gwella Cydraddoldeb
Cyflawni gwiriadau ar enghreifftiau o AEG er mwyn profi ansawdd yr asesiadau.	Mae gweithdrefn Sicrwydd Ansawdd wedi'i datblygu gyda chyfarwyddyd gan y GGC a'r Adain Archwilio Mewnol: <ul style="list-style-type: none"> • Aelodau'r GGC i gyflawni asesiadau dwywaith y flwyddyn;

	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal adolygiadau ym mis Mai [i lywio'r adroddiad Cydraddoldeb blynyddol] ac ym mis Tachwedd [i lywio Cynllunio Gwasanaethau a'r Datganiad Llywodraeth Blynyddol]. • GGC i ystyried a herio asesiadau; paratoi adroddiadau trosolwg ar gyfer Penaethiaid Adran; a • Meini prawf a'r broses yn cael ei hadolygu ym mis Rhagfyr 2014 gan gytuno ar ddiwygiadau ar gyfer 2015 ymlaen.
Addasu templedi AEG i gynnwys adran lofnodi ar ôl cwblhau	AEG ar-lein yn gysylltiedig â'r adran yn yr awdurdod.
Sicrhau bod y polisiâu a'r AEG perthnasol yn cael eu llofnodi gan arweinwyr cydraddoldeb ac aelod o'r uwch reolwyr.	Awdurdod dirprwyol gan Benaethiaid Adran i swyddogion sy'n cwblhau'r AEG unigol. Datganiadau Sicrwydd Mewnol.
Cyflwyno panel 'cyfeillion beirniadol' o arbenigwyr lefel uwch lleol i ddarparu her gadarn i'r swyddogion mewn perthynas â'r AEGau.	Mae Grŵp Cyfeirio Cydraddoldeb cyflawni rhan o'r ddyletswydd hon ond mae angen gwaith pellach i ddatblygu'r grŵp.

Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb – Cydymffurfiaeth

Cyfrifoldeb y Penaethiaid Adrannau yw cynnal AEGau a dylent osod systemau i sicrhau bod hyn yn cael ei gyflawni. Gan eu bod yn elfen allweddol o'r fframwaith llywodraethu, bydd trefniadau Cydraddoldeb y Cyngor yn destun archwiliadau rheolaidd, ond nid yn flynyddol o reidrwydd, fydd yn darparu sicrwydd annibynnol ar effeithiolrwydd y rheoliadau a osodwyd gan y Pennaeth Adran. Efallai y bydd archwiliadau o'r fath yn cynnwys gwiriadau cydymffurfiaeth ar AEGau, ond bydd hyn yn ddibynnol ar asesiad risg yr adran Archwilio Mewnol ar ddechrau'r archwiliad. Bydd canlyniadau'r archwiliad yn cael eu hadrodd i'r Pennaeth Adran, yr Uwch Dîm Rheoli a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'r Adain Archwilio Mewnol yn darparu canllawiau i gynorthwyo'r cyngor a'r Penaethiaid Adran i sicrhau bod rheoliadau mewnol effeithiol ar waith mewn perthynas â chydaddoldeb ac amrywiaeth. Yn ystod 2014-15 adolygodd yr Adain Archwilio Mewnol fframwaith y Cyngor ar gyfer cydraddoldeb ac amrywiaeth; a llunio'r argymhellion canlynol:

- Dylid annog Pennaeth Dysgu Gydol Oes i barhau i weithio gydag ysgolion i sicrhau fod ganddynt Gynlluniau Cydraddoldeb Statudol effeithiol ar waith ac i'w hatgoffa o'r peryglon o beidio â chydymffurfio â deddfwriaeth Cydraddoldeb.
- Dylid ymateb i unrhyw bryderon a rannwyd gyda'r Uwch Dîm Rheoli neu'r aelodau yn briodol.
- Bydd yr Adroddiad Cydraddoldeb blynyddol statudol angen cymeradwyaeth y Bwrdd Gweithredol.

Bydd y rhain yn cael eu gweithredu yn ystod 2015-16.

Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb Cynigion Cyllideb 2015-16

Mae'r Cyngor yn awyddus i sicrhau bod cydraddoldeb ac amrywiaeth wedi'u cynnwys yn y broses o bennu cyllidebau er mwyn lleihau unrhyw effaith andwyol ar wasanaethau rheng-flaen, pobl fregus a phobl sydd â nodweddion a ddiogelir.

Oherwydd y gwaith sylweddol sy'n mynd rhagddo i ail-lunio gwasanaethau o ganlyniad i doriadau cyllidebol ar draws y sector cyhoeddus, mae'r Cyngor wedi ategu ei ymrwymiad i roi blaenoriaeth i bobl ddi-amddiffyn. Felly, cafodd cyllideb 2015/16 ei rhoi ger bron ymgynghoriad cyhoeddus drwy gyfrwng arolygon ar-lein a chopi caled. Cafodd yr wybodaeth a dderbyniwyd yn ystod y broses hon ei defnyddio i lywio cynigion y gyllideb a chynorthwyo'r Cyngor i wrando ar ein dinasyddion er mwyn targedu adnoddau yn fwy effeithiol.

Cwblhawyd Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer holl gynigion cyllideb 2015-16 ac maent wedi'u cyhoeddi ar wefan y cyngor.

9. Hyfforddiant a Chodi Ymwybyddiaeth

Cydnabyddir bod angen gwaith pellach i sicrhau bod holl aelodau staff y Cyngor yn deall eu cyfrifoldebau mewn perthynas â Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus.

Mae hyfforddiant penodol hefyd wedi'i roi mewn perthynas â'r:

- Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb i wella dealltwriaeth o bwysigrwydd a pherthnasedd asesiadau o effaith;
- Hyfforddiant cydraddoldeb wedi'i dargedu ar gyfer Tîm y Gwasanaethau Cyfreithiol;
- Hyfforddiant cydraddoldeb wedi'i dargedu ar gyfer Llywodraethwyr Ysgol;
- Gweithdy Codi Ymwybyddiaeth Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ar gyfer yr holl Aelodau;
- Hyfforddiant gwrth-drosedd casineb ar Fframwaith Cenedlaethol Trechu Trosedd Casineb i gynyddu cyfraddau adrodd a darparu mwy o gefnogaeth i ddiodefyr;
- Cydlynu gweithgareddau codi ymwybyddiaeth yn ystod Wythnos Gwrth-Drosedd Casineb 2014;
- Cynhadledd Gwrthfwlio yn canolbwyntio ar fwlio LGBT* a digwyddiadau casineb;
- Hyfforddiant codi ymwybyddiaeth ddiwylliannol Sipsiwn Roma;
- Cynhadledd Caethwasiaeth Fodern Cymru Gyfan;
- Hyfforddiant monitro tensiynau yn y gymuned i roi mwy o gymorth cydlynol i gymunedau ac i ymdrin â thensiynau cyn iddynt waethygu;

Mae hyfforddiant wedi'i ddarparu i'r trydydd sector mewn perthynas ag:

- Amrywiaeth Wreccsam;
- Pwysigrwydd cydraddoldeb ac amrywiaeth o fewn sefydliadau'r trydydd sector ; a
- Manteision amrywiaeth i sefydliadau'r trydydd sector.

Mae pecyn Hyfforddi'r Hyfforddwr wedi'i ddatblygu ar gyfer y trydydd sector i'w ddarparu gan staff AVOW [Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol yn Wreccsam]

Yn ogystal â'r hyfforddiant hwn, mae amrywiaeth a chydraddoldeb hefyd wedi'u cynnwys yn:

- Hyfforddiant ymsefydlu corfforaethol pob gweithiwr newydd;
- Gweithdai ymsefydlu pob Aelod Etholedig newydd; a
- Hyfforddiant codi ymwybyddiaeth am gydraddoldeb blynyddol a gyflwynir i bob Aelod Etholedig o fewn y rhaglen Datblygu Aelodau blynyddol.

Mae'r Adrannau Gofal Cymdeithasol i Oedolion a Phlant wedi diwygio eu cynllun hyfforddiant.

- Mae'n ofynnol i holl staff a rheolwyr Gofal Cymdeithasol sy'n ymgymryd â chymwysterau arddangos dealltwriaeth o faterion cydraddoldeb;
- Mae'r gweithdy hanner diwrnod, a ddatblygwyd ar gyfer rheolwyr cofrestredig 'Hyrwyddo Cydraddoldeb ac Urddas ar lefel Ymarferol / Rheoli Gwasanaethau' yn parhau i gael ei ddarparu;
- Cwrs Hyrwyddo Cydraddoldeb ac Urddas mewn Gofal; ar gyfer staff gofal cymdeithasol a mynychodd tua 117 yn 2014/15.
- Mae gan Wrecsam a Sir y Fflint Rwydwaith Cefnogwyr Urddas mewn Gofal. Maent yn cyfarfod bob 2-3 mis i drafod Urddas mewn Gofal, rhannu pryderon ac enghreifftiau o arferion da.
- Mwy na Geiriau – gweithdy Cymraeg a gynhaliwyd i ganolbwyntio ar y 'cynnig gweithredol' a chamau y gall sefydliadau eu cymryd i wella capasiti i ddarparu gwasanaethau Cymraeg. Roedd y rhai yn bresennol yn cynnwys rheolwyr a chyflogwyr o Adran Gofal Cymdeithasol y cyngor a darparwyr annibynnol ledled y sir.
- Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi sefydlu cynllun peilot gyda Coleg Cambria i gynnal hyfforddiant sgiliau'r Gymraeg penodol ar gyfer staff gofal uniongyrchol. Bydd y rhain yn cael eu darparu yn 2015/16.
- Mae sesiynau amser cinio anffurfiol 'Dewch i Siarad Cymraeg' wedi'u datblygu ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol i alluogi staff i ymarfer a gwella eu sgiliau. Bydd y sesiynau hyn yn cael eu gweithredu yn 2015/16. Nod y sesiynau hyn ydi cefnogi'r gwaith o weithredu Fframwaith Strategol 'Mwy na Geiriau' ac i wella ein gallu i ddarparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Mae Cynllun Hyfforddi Gofal Cymdeithasol Plant ac Oedolion 2015/16 yn cynnwys hyfforddiant gogyfer â materion cydraddoldeb e.e. mae hyfforddiant Dementia, Diogelu a Gwarchod Oedolion yn cynnwys ymwybyddiaeth o gydraddoldeb ac amrywiaeth. Mae digwyddiadau hyfforddiant eraill megis Diogelu Oedolion yn cyfeirio at gydraddoldeb.

Caiff perfformiad unigol aelodau staff ei fonitro trwy'r broses Adolygiad Perfformiad a Datblygiad Gyrfa (PCRD). Caiff amcanion yn ymwneud â'r gwaith eu gosod ar gyfer pob aelod staff a'u hadolygu bob chwe mis. Mae'n ofynnol i gynnwys amcanion cydraddoldeb yn y templed PCRD er mwyn symud ymlaen â'n hamcanion cydraddoldeb corfforaethol a nodi anghenion hyfforddiant. Mae angen mwy o waith monitro a dadansoddi i werthuso effeithiolrwydd y dull hwn o weithredu.

Er bod hyfforddiant cydraddoldeb ac amrywiaeth a sesiynau codi ymwybyddiaeth wedi gwneud cyfraniad cadarnhaol at sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei ddyletswyddau statudol, rydym yn cydnabod bod angen mwy o waith i hyrwyddo gwell dealltwriaeth o'r dyletswyddau ar draws yr holl grwpiau staff. I gefnogi'r dull hwn mae nifer o becynnau e-ddysgu wedi'u datblygu:

- Deddf Cydraddoldeb 2010;
- Cydraddoldeb yn y gweithle;
- Aseidiadau o Effaith ar Gydraddoldeb;
- Mynd i'r Afael a Throsedd Casineb;
- Monitro Tensiwn Cymunedol; a
- Hyrwyddo Perthnasau Da.

Mae'r rhain wedi'u dylunio i adlewyrchu dyletswyddau cydraddoldeb statudol y Cyngor ac maent ar gael i'r holl staff sydd â mynediad at gyfrifiadur. Mae modiwl hyfforddiant PowerPoint ynglŷn â chyfrifoldebau cydraddoldeb wedi'i ddatblygu i reolwyr ei ddefnyddio gyda staff peripatetig e.e. Strydwedd. Yn ystod 2015-16 byddwn yn darparu adroddiadau hyfforddiant cydraddoldeb i

Benaethiaid Adran i annog prif ffrydio hyfforddiant cydraddoldeb drwy broses Datblygu Gyrfa ac Adolygu Perfformiad aelodau unigol o staff.

Er mwyn cynorthwyo gyda phroses Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb rydym wedi datblygu cyfres o daflenni data 'Dyma Wrecsam' mewn cydweithrediad â'r GGC a thîm Gwella Perfformiad a Phartneriaethau. Mae un daflen ar gyfer pob nodwedd a ddiogelir ynghyd â Gofalwyr, y Gymraeg a Thlodi gan fod y rhain yn flaenoriaethau corfforaethol. . Yn ogystal â hyn, mae taflen Ddadansoddi Cyfrifiad wedi'i pharatoi i gynorthwyo adrannau i ddadansoddi data defnyddwyr gwasanaeth ym mhob un o'r grwpiau a ddiogelir.

Mae timau adrannol wedi'u hannog i ddefnyddio taflen ddata "Dyma Wrecsam" bob mis i gefnogi trafodaeth am amrywiaeth lleol mewn perthynas â'u darpariaeth gwasanaeth. Dros amser bydd yr Her Amrywiaeth fisol yn cefnogi proses Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb ymhellach.

Mae anghenion hyfforddiant adrannol mewn perthynas â chydaddoldeb ac amrywiaeth yn cael ei gasglu gan aelodau'r GGC. Mae hyn yn hysbysu gwaith y tîm Amrywiaeth Cymunedol.

10. Caffael

Mae manylion ynglŷn â sut y gwreiddiwyd cydraddoldeb yn y broses gaffael wedi'u cynnwys yn y CCS. Yn fyr, mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r model caffael cyhoeddus 'SQuID' a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru (Cronfa Ddata Gwybodaeth am Gymwysterau Cyflenwyr). Nod y dull hwn o weithredu yw cynnig nifer o fanteision yn ymwneud â hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth trwy holi nifer o gwestiynau allweddol:

1. A gafwyd enghraifft o unrhyw un o'r canlynol yn eich sefydliad yn ystod y tair blynedd diwethaf - Dyfarniad o gamwahaniaethu anghyfreithlon gan Dribiwnlys Cyflogaeth, Tribiwnlys Apêl Cyflogaeth neu unrhyw lys neu dribiwnlys arall (neu achosion cymharol)? Os atebwyd 'do', rhwch grynoded o'r casgliad neu ddyfarniad ac esboniwch pa gamau a gymerwyd gennych i atal sefyllfa debyg yn y dyfodol.
2. Os ydych yn defnyddio is-gontractiwr(wyr), pa brosesau sydd ar waith gennych i wirio a oes unrhyw un o'r sefyllfaoedd uchod yn berthnasol iddynt?
3. A yw eich staff sydd â chyfrifoldebau rheoli yn derbyn hyfforddiant ym maes cydraddoldeb?
4. A yw eich staff sydd â chyfrifoldebau cyflenwi gwasanaethau yn derbyn hyfforddiant ym maes cydraddoldeb?

Mae canllawiau ar gydraddoldeb yn cael eu darparu gan Dîm Caffael y Cyngor, gyda gwybodaeth arfer gorau ar gael i swyddogion drwy Gynllunydd Llwybr Caffael Llywodraeth Cymru. Yn ogystal, mae manylebau contractau a chontractau yn cynnwys cymalau cydraddoldeb penodol yn ymwneud ag amcanion cydraddoldeb a dyletswyddau cyfreithiol y Cyngor, yn ôl yr hyn sy'n berthnasol ac yn gymesur i'r contract.

Yn ystod 2015-16 byddwn yn ymgynghori ar ddrafft Deg Awgrym Cydraddoldeb ar gyfer Caffael ac yn ceisio canfod cyfleoedd i hyrwyddo cydraddoldeb drwy'r broses gaffael.

11. Casgliad a phrif gamau gweithredu ar gyfer 2015-16

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r cynnydd a wnaed hyd yma wrth weithredu Cynllun Cydraddoldeb Strategol y Cyngor (CCS) ac wrth gyflawni ei ddyletswyddau cydraddoldeb penodol a chyffredinol.

Er y gwnaethpwyd cynnydd da, mae llawer o waith i'w gwblhau. Ynghyd â'r amcanion a nodir yn y CCS ar gyfer 2015-16 byddwn hefyd yn:

- Parhau i flaenoriaethu a galluogi cyfle cyfartal drwy ail-lunio gwasanaethau'r Cyngor;
- Parhau i gefnogi a galluogi adrannau i ddiwallu'r amcanion cydraddoldeb corfforaethol;
- Cefnogi integreiddiad cydraddoldeb ac amrywiaeth yng Nghynllun Lles Cenedlaethau'r Dyfodol Wrecsam;
Ymgynghori â'r cyhoedd a phartneriaid er mwyn datblygu CCS diwygiedig (2016-20) i'w weithredu o fis Ebrill 2016. Gweithredu newidiadau o ganlyniad i archwiliad blynyddol sicrwydd ansawdd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb;
Gweithredu newidiadau o ganlyniad i ganfyddiadau'r Adain Archwilio Mewnol gan gynnwys cyflwyno'r holl adroddiadau cydraddoldeb statudol i'r Bwrdd Gweithredol;
Adolygu cylch gorchwyl Grŵp Cydraddoldeb Ail-lunio Gwasanaethau i ffurfio Grŵp Cyfeirio Cydraddoldeb;
- Parhau i gefnogi adrannau ac Aelodau Etholedig i gynnal canolbwynt ar anghenion pobl ddiamddiffyn wrth iddynt barhau i ail-lunio gwasanaethau;
- Gwella cydlynid gweithgareddau i drechu gwahaniaethu a meithrin perthnasau da drwy is-grŵp Bwrdd Gwasanaethau Lleol Bwrdd Cyflawni Partneriaeth 3: Mae pobl yn ddiogel ac yn cael eu cynnwys;
- Ymgynghori a chadarnhau Deg Awgrym Cydraddoldeb ar gyfer Caffael
- Adolygu a gweithredu Canllaw Gwrth-fwlio ar gyfer ysgolion, pobl ifanc a rhieni / gofalmwyr
- Datblygu a gweithredu canllaw Trawsrywiol ar gyfer ysgolion, pobl ifanc a rhieni/gofalmwyr; a
- Darparu adroddiadau hyfforddiant-cydraddoldeb i Benaethiaid Adran mewn perthynas â modiwlau e-ddysgu cydraddoldeb.

Diolch yn fawr am ddarllen Adroddiad Blynyddol ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2014-15.

Rydym yn croesawu eich sylwadau ac awgrymiadau ar gyfer ein hadroddiad blynyddol. Cysylltwch â ni:

Ffôn: 01978 292261

E-bost: onewrexham@wrexham.gov.uk

12. Atodiadau

1. Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Strategol
2. Gwybodaeth am Gydraddoldeb
3. Rhestr Termiau

Cynllun gweithredu Cynllun Cydraddoldeb Strategol Wrecsam 2012-16: Yr wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd 2014-15:

Credwn ein bod wedi gwneud cynnydd da yn ôl pob un o'r amcanion cydraddoldeb. Mae'r tabl isod yn rhoi rhai enghreifftiau o'r modd y cyflawnwyd hyn. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod yr hunanasesiad hwn yn gyfyngedig gan nad yw'n cynnwys asesiad cadarn gan bobl Wrecsam. Byddwn yn mynd i'r afael â hyn yn ystod 2015-16 pan fyddwn yn datblygu CCS diwygiedig ar gyfer 2016-20.

Allwedd:

AA = Adran Amgylchedd

ADE = Adran Asedau a Datblygu Economaidd

AG = Adran Gyllid

ATDC = Adran Tai a Diogelwch y Cyhoedd

DGO = Dysgu Gydol Oes

GCC = Gwasanaethau Corfforaethol a Chwsmeriaid

GCO = Gofal Cymdeithasol i Oedolion (gwybodaeth drafft mewn italig wrth aros am gymeradwyaeth yr Adroddiad Blynyddol gan Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol).

GGC = Y Grŵp Gwella Cydraddoldeb a arweinir gan swyddog

LICD = Adran Lles Cymunedol a Datblygu

PPhI = Gofal Cymdeithasol Plant a Phobl Ifanc (gwybodaeth drafft mewn italig wrth aros am gymeradwyaeth yr Adroddiad Blynyddol gan Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol).

Themâu Cynllun y Cyngor	Canlyniadau blaenoriaeth Cynllun y Cyngor	Amcanion Cydraddoldeb	Enghreifftiau o gyfraniadau adrannol y Cynllun Gweithredu CCS 2012-13
Economi	<p>Mae pobl eisiau byw, gweithio, dysgu a buddsoddi yma</p> <p>Mae busnesau yn gallu sefydlu a thyfu yma</p> <p>Mae pobl yn gallu ffynnu fel unigolion yn eu cymunedau</p>	<p>1. Lleihau anghydraddoldeb mewn cyflogaeth a thâl ar gyfer rhyw a nodweddion eraill a ddiogelir a chynllunio gweithredoedd fel bo'n briodol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Datblygu Cymunedol wedi datblygu 'Adduned Cyflogwr' i annog cyflogwyr lleol i wneud y mwyaf o gyfleoedd hyfforddiant ar gyfer pobl ifanc ac oedolion(ADE); • Mae Cymorth i Fusnesau wedi cefnogi dros 125 o fusnesau lleol i wella eu strategaethau cydraddoldeb ac amrywiaeth(ADE); • Mae Cymunedau yn Gyntaf wedi darparu cymorth wedi'i dargedu ar gyfer siaradwyr Portiwgaleg drwy gyrsiau cymunedol Saesneg fel Iaith Ychwanegol (ADE); • Mae'r tîm asedau wedi ymgorffori cymal Buddion Cymunedol mewn contractau adeiladu i sicrhau bod materion cymdeithasol ac economaidd ehangach yn cael eu hystyried wrth dendro contractau (ADE);
	<p>Mae gan blant a phobl ifanc ddyheadau, ac maent yn gallu dysgu a gwireddu eu potensial.</p> <p>Mae plant a phobl ifanc yn cael eu diogelu Mae pobl yn ddiogel ac yn teimlo'n ddiogel</p> <p>Mae pawb yn gallu</p>	<p>2. Lleihau anghydraddoldebau o ran lechyd</p> <p>3. Lleihau canlyniadau anghyfartal ym maes Addysg i wneud y</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trefnwyd diwrnod iechyd meddwl staff i barhau i rannu'r negeseuon a gwybodaeth a ddarparwyd yn y Diwrnod Iechyd a Lles (GCC); • Datblygwyd a darparwyd rhaglen rheoli Pwysau staff (GCC); • Ymgyrch cyfryngau cymdeithasol 'Diwrnod Dim Smygu' am ddeufis (GCC); • Dau ddigwyddiad wedi'i gynnal yn Sgwâr y Frenhines a Pharc Caia yn defnyddio Uned Symudol Dim Smygu Cymru ac mewn partneriaeth â fferyllfa (GCC); • Ymgyrch "The Girls with Dreams and Quit for Them" i godi dyheadau merched 11 i 14 oed er mwyn lleihau niferoedd sy'n ysmegu (GCC); • Cyfranogi i ddatblygu sylfaen dystiolaeth i'w chyflwyno i'r Gweinidog Iechyd bod ymagwedd genedlaethol gynhwysfawr yn cael ei defnyddio tuag at dybaco anghyfreithlon (ATDC); • Mae gweithgarwch gorfodi wedi arwain at atafaelu 35kg o dybaco anghyfreithlon (ATDC); • Derbyniodd 16 eiddo preifat EWI drwy Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid (effeithlonrwydd ynni) (ATDC); a • Mae Cymunedau yn Gyntaf wedi cyflwyno'r cynllun Ychwanegu at Fywyd sy'n canolbwyntio ar wella iechyd pobl hŷn(ADE). • Mae Datblygu Cymunedol wedi darparu gweithdai ysgol a rhaglen allgymorth gan gynnwys gweithdai gwyliau a chlwb celf ar gyfer plant a phobl ifanc mewn ardaloedd Cymunedau yn Gyntaf i annog parhad addysg a hyfforddiant

Pobl	<p>gwneud dewisiadau iach</p> <p>Mae holl bobl hŷn diamddiffyn yn ddiogel, â'r iechyd gorau posibl, annibyniaeth a lles</p> <p>Mae'r iaith Gymraeg a'i diwylliant yn cael ei hybu a'i chefnogi</p>	<p>mwyaf posibl i wireddu potensial unigolion</p>	<p>(ADE);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gostyngodd canran y bobl ifanc a oedd yn gadael Blwyddyn 11 nad oeddent mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) ymhellach o 3.2% yn 2013 i 1.8% yn 2014. Mae hyn yn llawer is na chyfartaledd Cymru, sef 3.1% (DGO); • Cynyddodd canran y disgyblion Blwyddyn 11 sy'n parhau mewn addysg llawn amser yn 2014 i 84.8%. (Perfformiad blaenorol yn Wrecsam: 83.7% yn 2011; 82.3% yn 2012; 84.3% yn 2013.) Cymariaethau Cymru gyfan yw 85.1% yn 2011; 84.6% yn 2012; 86.4% yn 2013; 85.2% yn 2014. • Cynhaliwyd perfformiad mewn perthynas â chanran y disgyblion yn gadael Blwyddyn 11 heb gymhwyster cydnabyddedig ar 0.5% yn 2014 a 0.5% yn 2013 (DGO); • Mae Llyfrgellwyr Blynnyddoedd Cynnar yn gweithio gyda phobl y mae Saesneg yn ail iaith iddynt i gynorthwyo i ddatblygu sgiliau ar gyfer plant a rhieni neu ofalwyr (LICD); • Mae Llyfrgellwyr Blynnyddoedd Cynnar wedi darparu cefnogaeth allgymorth i deuluoedd mewnfudwyr i annog integreiddio a dysgu fel teulu (CWD); • Anogir pob plentyn Blwyddyn 4 yn Wrecsam i ddod yn aelod o'r llyfrgell i annog darllen a dysgu (LICD); • Sesiynau blasu TG, paru â swyddi, sesiynau TG Canolfan Waith wedi'u darparu i gefnogi sgiliau cyflogaeth (LICD);
	<p>4. Lleihau anghydraddoldeb mewn diogelwch personol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio i gytuno ar brotocol ar gyfer Adolygiadau Dynladdiad Domestig (DHRs) (GCC); • Parhau i ddarparu'r gwasanaeth gwella diogelwch. Mae hwn yn wasanaeth sy'n caniatáu i ddiodefwrwr trosedd diamddiffyn deimlo'n fwy diogel yn eu cartref drwy osod offer i ddiogelu eu cartref a'u heiddo (GCC); • Datblygu pwynt mynediad sengl – Porth Atgyfeirio ar gyfer gwasanaeth Cefnogi Pobl (ATDC); Digwyddiad gwobrwyo cynllun Braf Bob Nos (ATDC); • Cynhaliwyd cynhadledd trosedd casineb LGBT* Materion allweddol wedi'u nodi. Cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu a'i weithredu gan gynnwys canllaw diwygiedig gwrth-fwlio ar gyfer ysgolion, rhieni a disgyblion (LICD); • hyfforddiant amlasiantaeth 3 diwrnod wedi'i ddarparu ynglŷn â throsedd casineb (LICD); 	

			<ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi datblygiad dull rhanbarthol i fynd i'r afael â Chaethwasiaeth Modern (LICD); • Wedi cefnogi gweithrediad Fframwaith Cenedlaethol Llywodraeth Cymru i drechu trosedd casineb; • Canllaw diwygiedig Gwrth-fwlio ar gyfer disgyblion, rhieni ac ysgolion (LICD a DGO); a • Datblygwyd canllaw Trawsrywiol ar gyfer disgyblion, rhieni ac ysgolion (LICD).
		5. Mae pobl yn hyderus yn adrodd am densiynau cymunedol	<ul style="list-style-type: none"> • Proses Monitro Tensiwn Cymunedol wedi'i hadolygu. Cynllun Strategol a Gweithredol yn awr yn rhan o'r Bwrdd Gwasanaeth Lleol, Cynllun Bwrdd Cyflawni Partneriaeth 3 (LICD).
		6. Hyrwyddo cysylltiadau da o fewn a rhwng gwahanol gymunedau	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Datblygu Cymunedol wedi darparu gweithgareddau ar gyfer pobl 50+ oed i annog cynhwysiant cymdeithasol (ADE); • Canllaw diwygiedig Gwrth-fwlio ar gyfer disgyblion, rhieni ac ysgolion (ADE a DGO); a • Datblygwyd canllaw Trawsrywiol ar gyfer disgyblion, rhieni ac ysgolion (LICD); • Wedi datblygu pecyn gwaith Asesu Risg Cydlyniant Cymunedol (LICD); • Wedi gweithio'n agos gyda Mosg Wreccsam i reoli casgliadau gwastraff bwyd yn ystod Ramadan (AA); ac • Wedi cydlynu arddangosfa deithiol Sipsiwn a Theithwyr ar draws 3 o lyfrgelloedd Wreccsam (LICD).
		7. Lleihau anghydraddoldebau o ran cynrychiolaeth a llais	<ul style="list-style-type: none"> • Cynyddu nifer yr unigolion sy'n dilyn y cyngor gan ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol Facebook -23,857, dilynwyr ar Twitter - 38,722 (GCC); • Mae'r BGLI wedi cydnabod bod yn rhaid i bartneriaid wella sut y maent yn gweithio gyda'i gilydd wrth ymgynghori ac ymgysylltu â phreswylwyr, ac i rannu eu gwybodaeth a dysgu o weithgareddau ymgynghori ac ymgysylltu (GCC); • Ym mis Mehefin 2014 cytunodd y BGLL i gymeradwyo cynlluniau er mwyn i bartneriaid weithio gyda'i gilydd i ddatblygu Strategaeth Ymgysylltu a dechrau gwaith i gomisiynu y Ganolfan Ymgysylltu a fydd yn cefnogi ymgynghoriad ac ymgysylltiad partneriaethau (GCC); • Mae cyfarfodydd allweddol y Cyngor (y Cyngor, Bwrdd Gweithredol) yn awr

			<p>yn cael eu gweddarlledu gan alluogi i ystod ehangach o bobl ddilyn y trafodaethau a phenderfyniadau eu cynrychiolwyr etholedig (GCC);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asesiad allanol annibynnol 'Yn Uwch na Geiriau' wedi'i gynnal gan weithredu dros golli clyw (GCC); • Mae 96% o gwsmeriaid yn teimlo ei bod yn hawdd cael gwasanaethau'r Cyngor (GCC); • Datblygwyd pwynt mynediad sengl – Porth Atgyfeirio ar gyfer gwasanaeth Cefnogi Pobl (ATDC); • Sefydlu Grŵp Cydraddoldeb Ail-lunio Gwasanaethau i gynorthwyo cydweithwyr sy'n cyflawni Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (LICD); • Cynhaliwyd cynhadledd trosedd casineb LGBT* Materion allweddol wedi'u nodi. Adborth cadarnhaol iawn a chais am mwy o gefnogaeth i ysgolion. Cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu a'i weithredu gan gynnwys canllaw gwrth-fwlio diwygiedig ar gyfer ysgolion, rhieni a disgyblion (LICD); • Hyfforddiant cydraddoldeb wedi'i ddarparu i aelodau AVOW (Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Wrecsam). Pecyn Hyfforddi'r Hyfforddwr wedi'i ddatblygu a'i anfon ymlaen i AVOW (LICD); • Taflenni Data Wrecsam wedi'u darparu i staff CBSW i gefnogi proses Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (LICD); Cynllun ymgynghori'r Cynllun Datblygu Lleol wedi'i sefydlu – mae'n rhaglen dreigl ar draws y broses ddatblygu (LICD); a • <i>Cyflwyno holiadur Ansawdd Bywyd i annog adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth – roedd 98.4% yn credu eu bod yn cael eu trin â pharch ac urddas; 94.7% yn nodi bod ansawdd eu bywyd wedi gwella o ganlyniad i'r gwasanaethau a ddarparwyd; 95% wedi nodi eu bod yn fodlon â'r gwasanaethau a ddarparwyd (GCO);</i> • <i>Wedi datblygu cynllun gweithredu'r Gymraeg i hyrwyddo'r Gymraeg ym mhob agwedd o'r gwasanaeth gan gynnwys y gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan ddarparwyr allanol (GCO, PPhl);</i>
--	--	--	---

<p>Lle</p>	<p>Cartrefi sy'n diwallu anghenion a dyheadau pobl</p> <p>Lle amgylcheddol cyfrifol</p> <p>Cymunedau o gymdogaethau, adeiladau a mannau agored cynaliadwy a deniadol</p> <p>Cymunedau wedi eu cysylltu'n dda</p>	<p>8. Lleihau anghydraddoldebau wrth gael mynediad i wybodaeth, gwasanaethau, adeiladau a'r amgylchedd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygwyd pwynt mynediad sengl – Porth Atgyfeirio ar gyfer gwasanaeth Cefnogi Pobl (ATDC); • Cyllid Grant Benthyciadau Gwella Eiddo Gwag a Sector Preifat wedi'i dynnu i lawr Arian wedi'i ddyrannu ar gyfer gwelliannau eiddo gwag a'r sector preifat (ATDC); • Dau Gynllun Atgyweirio Grŵp ar y safle – 106 eiddo wedi'u gwella hyd yn hyn (ATDC); • Ailffurfweddu gwasanaethau ar gyfer Unigolion sy'n Cysgu ar y Stryd mewn cydweithrediad â Dewisiadau Tai (ATDC); • Ad-drefnu Gwasanaethau Cymorth Pobl Hŷn (ATDC); • Datblygwyd canllaw Trawsrywiol ar gyfer disgyblion, rhieni ac ysgolion (LICD); • Cyflwyno rhaglen Gyfalaf er mwyn cyflawni Safon Ansawdd Tai Cymru. Gwariant o £39miliwn ar gyfer 2014/2015 (HPP); Adolygu Polisi Dyrannu'r Cyngor (ATDC); • Mabwysiadu a darparu Strategaeth Cyfranogiad Tenant a Llesddeiliaid (ATDC); • Y Prosiect Tai Fforddiadwy. 57 uned wedi'u darparu hyd yn hyn (ATDC); • Cwblhawyd Asesiad Anghenion Tai ar gyfer y Fwrdeistref Sirol gan gynnwys Asesiad Anghenion Llety ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr ac Asesiad Anghenion Mannau Aros (ATDC); • Darparu cynlluniau cymorth benthyciad i wella cyflwr eiddo yn y sector preifat (ATDC); • Mae'r tîm Marchnata Digidol wedi datblygu monitro cydraddoldeb gwell mewn perthynas â chyfryngau cymdeithasol (ADE); • Datblygu canllaw Trawsrywiol ar gyfer disgyblion, rhieni ac ysgolion (LICD) • Cynllun ymgynghori'r Cynllun Datblygu Lleol wedi'i sefydlu – mae'n rhaglen dreigl ar draws y broses ddatblygu (LICD); • Gwell mynediad cyffredinol a mynediad i bobl anabl at Barc Brynkinalt (AA); • Crëwyd ardal chwarae synhwyrdd ym Mharc Gwledig Dyfroedd Alun (AA); • Adolygiad Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi'i gwblhau. • Cefnogwyd Clwb Pysgota Acton i greu llwyfan hygyrch i bobl anabl gael gwell mynediad at y llyn pysgota (AA); • <i>Mae Gwybodaeth i Ofalwyr wedi'i gwella.</i> <i>Mae'n cynnwys pecynnau gwybodaeth sydd ar gael yn llyfrgell Wrecsam ac</i>
-------------------	--	--	--

			<p>ar y rhynggrwyd. Mae hyfforddiant wedi'i ddarparu i Ofalwyr i wella eu sgiliau a hyder a chynhwysiant cymdeithasol (GCO, PPhl);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Pwynt Mynediad Sengl wedi'i ddatblygu gan y Gwasanaethau Cymdeithasol i gynyddu mynediad at wybodaeth, cyngor, cymorth ac asesiad (ASC, CYP); a • Gwella cefnogaeth ar gyfer Pobl Hŷn i aros yn eu cartrefi a'u cymunedau eu hunain (GCO, ATDC).
Sefydliad	Cwsmeriaid bodlon sy'n rhan o'n hymdrechion Creu'r amodau ar gyfer llwyddiant	9. Mae'r sefydliad angen hyrwyddo cydraddoldeb o safbwynt canlyniadau i'w cyflawni	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygiad o AEG wedi'i gwblhau Meysydd o arfer da wedi'u nodi a'u hyrwyddo (LICD, GGC); • Teclyn Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb ar-lein wedi'i ddatblygu a'i weithredu. Adolygiad Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi'i gwblhau. Meysydd o arfer da wedi'u nodi a'u hyrwyddo. Meysydd i'w datblygu ymhellach wedi'u nodi a chynllun gweithredu wedi'i ddatblygu i'w weithredu yn 2015-16 (LICD, GGC); a • Archwiliad ysgafn o fframwaith cydraddoldeb corfforaethol gydag argymhellion ar gyfer gwella (AG).
		10. Datblygu ymagwedd fwy strategol tuag at gasglu a defnyddio data cydraddoldeb	<ul style="list-style-type: none"> • Cynlluniau gwasanaeth adrannol yn awr yn cynnwys amcanion cydraddoldeb adrannol i alluogi gwell gwaith monitro. . Data wedi'i ddarparu yn Adroddiad i'r Pwyllgor Craffu Gorffennaf 2014 (LICD, GGC).
		11. Gwella'r broses o fonitro gweithlu ar draws nodweddion a ddiogelir	<p>Gweler yr adroddiad AD ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.wrexham.gov.uk/top_navigation/equality.htm#keydocs
		12. Adolygu a gwella polisiau cyflogaeth i fynd i'r afael â than-gynrychiolaeth ac unrhyw rwystrau i gael mynediad at waith	<ul style="list-style-type: none"> • Polisi Tâl a Gwobrwyo (GCC); • Datganiad Polisi Tâl (GCC); • Polisi Gwyliau Blynnyddol (GCC); • Rhannu Absenoldeb Tadolaeth (GCC); • Polisiau Urddas yn y Gwaith a Chwynion (GCC); • Rheoli Perfformiad (GCC); • Polisi Cyfnod Prawf (GCC).

		<p>13. Codi ymwybyddiaeth am ofynion o fewn y Ddeddf Cydraddoldeb 2010 mewn cysylltiad â chaffael i sicrhau bod contractau'n cael eu monitro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygwyd Deg Awgrym drafft ar gyfer ymgorffori cydraddoldeb yn rhan o ymarfer caffael. I'w ddwyn ymlaen yn 2015-16 (LICD); • Datblygwyd canllaw drafft ar gyfer ymgorffori cydraddoldeb yn rhan o ymarfer caffael. I'w ddwyn ymlaen yn 2015-16 (LICD);
		<p>14. Annog trafodaeth ar faterion cydraddoldeb mewn cyfarfodydd tîm ar gyfer pob maes gwasanaeth</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfodydd un i un gyda Phenaethiaid Adran ynglŷn â phrif ffrydio cydraddoldeb (LICD); • Presenoldeb yn yr holl gyfarfodydd rheoli adrannol i hyrwyddo ymwybyddiaeth o gydraddoldeb (LICD); • Cefnogaeth barhaus i adrannau mewn perthynas â chydraddoldeb (LICD, GGC); • Wedi hyrwyddo modiwlau e-ddysgu cydraddoldeb i'r holl staff (AG);
		<p>15 Staff y Sector Cyhoeddus, Gwirfoddol a Chymunedol yn deall pwy yw ein cymunedau a beth maent ei angen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taflen ddadansoddi cyfrifiad Dyma Wrecsam wedi'i pharatoi i gynorthwyo adrannau i adolygu mynediad i wasanaethau allweddol gan bobl sydd â nodweddion a ddiogelir (LICD); • Hyfforddiant Amrywiaeth Cymunedol wedi'i ddarparu i'r trydydd sector (LICD); • Datblygu pecyn 'Hyfforddi'r Hyfforddwr' ynglŷn ag Amrywiaeth Cymunedol er mwyn i'r trydydd sector ei ddefnyddio (LICD) ; • Cefnogaeth barhaus i adrannau ar gyfer Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb (LICD).

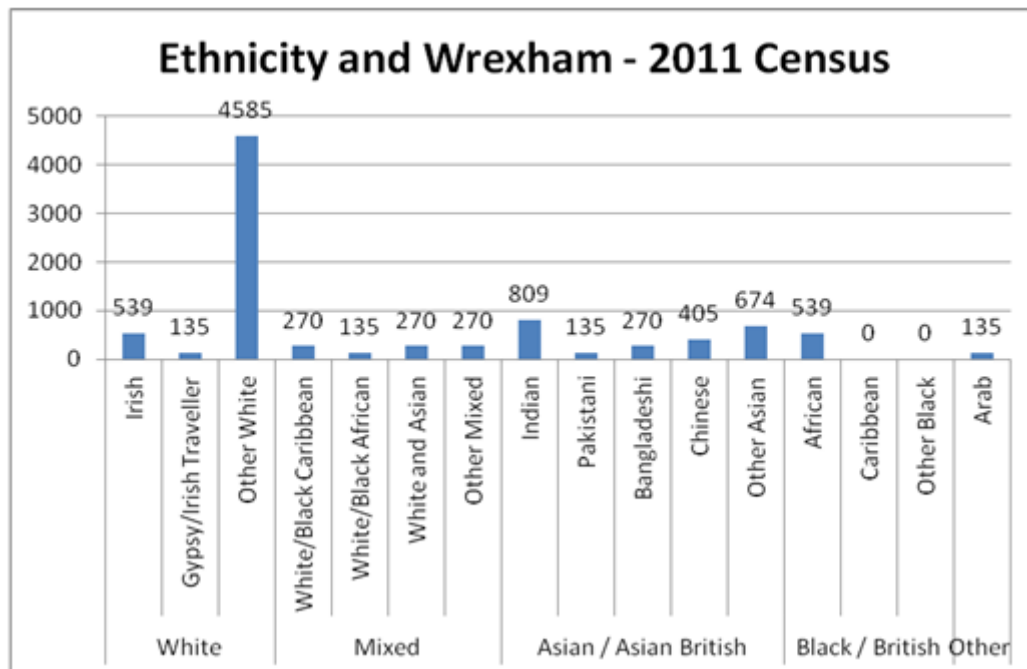
Gwybodaeth am gydraddoldeb:

Rydym wedi defnyddio Cyfrifiad 2011 i'n cynorthwyo i gael gwell dealltwriaeth o'r boblogaeth leol. Rydym yn defnyddio'r wybodaeth hon i'n cynorthwyo i ddeall pa mor dda y mae ein gwasanaethau yn diwallu anghenion y boblogaeth gyfan.

Mae taflenni data 'Dyma Wreccsam' ar gael yn awr ar gyfer staff gyda'r holl nodweddion a ddiogelir a'r Gymraeg a Diwylliant, Gofalwyr a Thlodi gan fod y rhain yn flaenoriaethau corfforaethol.

Hil ac Ethnigrwydd:

Mae **93.1%** o boblogaeth Bwrdeistref Sirol Wreccsam yn Wyn: Cymreig / Prydeinig ¹ Golyga hyn fod dros **9,100** o gwsmeriaid, cydweithwyr, cymdogion a ffrindiau yn perthyn i'r grwpiau ethnig a nodir isod:

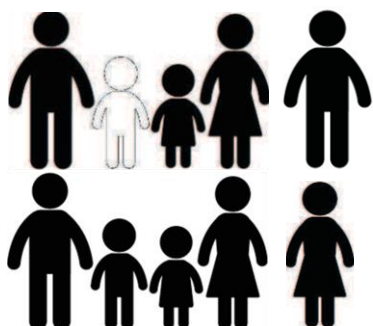
Anabledd

Mae gweithgareddau bob dydd **1 mewn 5** o bobl Wreccsam wedi'u cyfyngu oherwydd salwch. Golyga hyn **27,905** o bobl². Nid yw'r cyfrifiad yn casglu gwybodaeth benodol ynglŷn â nifer y bobl sydd ag anabledd, ond gellir defnyddio gwybodaeth berthnasol o'r wybodaeth am fudd-daliadau anabledd.³

¹ Swyddfa Ystadegau Cenedlaethol © Hawlfraint y Goron 2012. Ymatebwyr sy'n dynodi eu hunain fel Gwyn: Saeson/ Cymry/ Albanwyr / Unigolion o Ogledd Iwerddon / Prydeinig

² Swyddfa Ystadegau Cenedlaethol © Hawlfraint y Goron 2012. Ymatebwyr yn dynodi eu hunain fel unigolion â chyfyngiad bychan neu gyfan gwbl ar eu gweithgareddau dydd i ddydd oherwydd problemau iechyd hirdymor neu anabledd.

³ Data wedi'i gymryd o Nomisweb ar 25 Medi 2013. Y ffynonellau yw hawlwr budd-daliadau DWP – grŵp cleientiaid oed gwaith.

Hawliadau Budd-daliadau Anabledd yn Wrexham
6,070 o bobl leol yn hawlio budd-daliadau ESA / analluogrwydd
1,290 o bobl leol yn hawlio budd-daliadau anabledd
1,560 o bobl leol yn hawlio budd-daliadau Gofalwr

More than 1 in 10 people in Wrexham are carers. Some of them children. 3% of local people provide more than 50 hours of unpaid care a week.

Ceisiadau am gyfieithu 2012/13 a 2013/14

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd darparu gwybodaeth a gwasanaethau i gwsmeriaid yn eu hiaith eu hunain. Rydym hefyd yn gweithio gyda'n partner i gynorthwyo pobl i gael mynediad at gyrsiau Cymraeg a Saesneg.

Defnydd o iaith				Defnydd o iaith			
2014/15				2013/14			
iaith	Cyfieithu dros y ffôn	Cyfieithu dogfennau	Cyfanswm	iaith	Cyfieithu dros y ffôn	Cyfieithu dogfennau	Cyfanswm
Arabeg				Arabeg		2	2
Bengaleg		2	2	Bengaleg		2	2
Tsieinëeg (syml)		2	2	Tsieinëeg (syml)		2	2
Tsieinëeg (traddodiadol)		7	7	Tsieinëeg (traddodiadol)		3	3
Cantoneg				Cantoneg	2		2
Tsieceg				Tsieceg	1	2	3
Farsi (Perseg)		6	6	Farsi (Perseg)	3	1	4
Ffrangeg				Ffrangeg			
Almaeneg				Almaeneg			
Japaniad		1	1	Japaniad		3	3
Cwrdeg (Bahdini)				Cwrdeg (Bahdini)			
Cwrdeg (Sorani)				Cwrdeg (Sorani)			
Lithwaneg				Lithwaneg			
Mandarin				Mandarin	6		6
Pashto	78		78	Pashto			
Pwyleg	57	20	77	Pwyleg	80	44	124
Portiwgaleg	18	12	30	Portiwgaleg	24	18	42
Rwseg				Rwseg			
Sbaeneg				Sbaeneg			
Slofaceg				Slofaceg		2	2

Tamileg				Tamileg			
Tigrinia				Tigrinia			
Tyrceg	2	4	6	Tyrceg			
Wrdw				Wrdw		2	2
Albaneg	1		1				
Bwlgareg	1		1				
Rwmaneg		2	2				
Cyfanswm	157	56	213	Cyfanswm	116	81	194

Ysgolion

Proffil Llywodraethwyr Ysgolion yn ôl rhyw -Gorffennaf 2015.

Ysgolion cynradd

Rhyw	Nifer	%
Gwryw	248	38
Benyw	411	62
Cyfanswm	659	100

Ysgolion uwchradd

Rhyw	Nifer	%
Gwryw	89	57
Benyw	66	43
Cyfanswm	155	100

Cyfanswm Ysgolion Cynradd ac Uwchradd

Rhyw	Nifer	%
Gwryw	337	41
Benyw	477	59
Cyfanswm	814	100

Proffil disgyblion ysgol yn ôl cefndir ethnig - Ionawr 2015

YSGOLION CYNRADD		
Cefndir Ethnig		
	Nifer disgyblion	%
Allwedd		
Gwyn Prydeinig	1136	87.7
Unrhyw gefndir gwyn arall (WOTH)	229	1.8
Ni chafwyd unrhyw wybodaeth	23	0.2
Gwrthodwyd a Gwag	273	2.1
Du a Lleiafrifoedd Ethnig (BME)	1062	8.2
Cyfanswm	12903	100

Ysgolion Uwchradd		
Cefndir Ethnig		
Allwedd	Nifer disgyblion	%
Gwyn Prydeinig	5804	91.7
Unrhyw gefndir gwyn arall (WOTH)	145	2.3
Ni chafwyd unrhyw wybodaeth	1	0.0
Gwrthodwyd a Gwag	35	0.6
Du a Lleiafrifoedd Ethnig (BME)	345	5.5
Cyfanswm	6330	100

YSGOLION ARBENNIG		
Cefndir Ethnig		
Allwedd	Nifer disgyblion	%
Gwyn Prydeinig	289	93.2
Unrhyw gefndir gwyn arall (WOTH)	7	2.3
Ni chafwyd unrhyw wybodaeth	0	0.00
Gwrthodwyd a Gwag	0	0.00
Du a Lleiafrifoedd Ethnig (BME)	14	4.5
Cyfanswm	310	100

Siop Wybodaeth i leuencid

Defnyddir yr wybodaeth hon i'n cynorthwyo i ddatblygu ein gwasanaethau gwybodaeth i bobl ifanc.

Rhyw yn ôl Nifer a %

Rhyw	Nifer	%
Gwryw	5354	44.6
Benyw	6658	55.4
Cyfanswm	12012	100

Proffil Oedran yn ôl %

Oedran	%
11-12	4.1
13-15	36.3
16-19	47.7

20-25	6.8
Dros 25	2.1
Rhiant / Gofalwr	1.2
Oedolyn yn cynrychioli unigolyn ifanc	1.8

3. Dadansoddiad Ymholiadau fesul %

Teulu, Iechyd, Clinig, Tu hwnt i oriau	39.6
Popeth Arall	60.4

(Dalier Sylw. Roedd ymholiadau Clinig a Thu hwnt i oriau yn cyfrif am 20.3% o'r ymholiadau).

4. Dadansoddiad o 'Bopeth arall' o adran 3 fesul canran

Y Rhyngwyd	5.6
Cefnogi cyfaill	4.7
Arian	4.0
Cyflogaeth a hyfforddiant	2.3
Tai	2.1
Addysg	1.3
Cyfraith a Hawliau	1.2
EHC - Atgyfeiriad	1.3
Profion STI – Atgyfeiriad	1.1
Cwrsela	19.1
Eirioli	14.5
Popeth Arall	3.2
Cyfanswm	60.4

5. Cyfanswm Clinig a Gofrestrwyd yn ôl Rhyw

Gwryw	3740	37.8%
Benyw	6146	62.2%
Cyfanswm	9886	

6. **Clinig (O fewn oriau arferol a thu hwnt i oriau)**

Crynodeb Rhyw

Benyw	2246
Gwryw	945
Cyfanswm	3191

Crynodeb Math o Bresenoldeb

Ymweliad cyntaf y flwyddyn ariannol hon	807
Cleient newydd	755
Ymweliad eildro	1629
Cyfanswm	3191

Crynodeb Grŵp Oedran

Dan 13 oed	2
13	108
14	251
15	463
16	647
17	502
18	386
19	279
20-24	537
25+	16
Cyfanswm	3191

Atgyfeiriadau Trosedd Casineb Wrecsam i Gymorth i Ddiodefwyr 1 Mai 2014 – 28 Chwefror 2015

Mae'r canlynol yn ddadansoddiad o'r math/ nifer o droseddau casineb a adroddwyd i Brosiect Adrodd Trydydd Parti'r Cyngor dan arweiniad Cymorth i Ddiodefwyr. Defnyddir y data hwn i'n cynorthwyo i gynnig hyfforddiant a chymorth sydd wedi'i dargedu.

Natur y Drosedd Casineb	Nifer yr Adroddiadau
Hiliol	36
Tueddfryd Rhywiol	7
Anabledd	1
Rhyw	1
Ffydd	0
Heb ddatgelu	1
Cyfanswm Nifer y Troseddau Casineb a Gafodd eu Hadrodd (Mai 2015- Chwefror 2015)	46

Gwybodaeth am weithwyr - gweler yr Adroddiad Monitro Cydraddoldeb yn y Gweithlu 2011-12

http://www.wrexham.gov.uk/top_navigation/equality.htm#keydocs

ATODIAD 3

Rhestr Termiau

BME	Pobl Ddu a Lleihafrifoedd Ethnig
CAADA	Gweithredu Cydlynol yn erbyn Cam-drin Domestig
CAMHS	Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed
CD+TRh	Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
CCHD	Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
AEG	Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb
ESTYN	Estyn yw'r swyddfa arolygiaeth dros addysg a hyfforddiant yng Nghymru
LGBT	Lesbiaid, Hoyw, Deurywiol, Trawsrywiol*
MARAC	Cynhadledd Asesu Risg Aml-asiantaeth
CCS	Cynllun Cydraddoldeb Strategol
CIS	Cynllun Integredig Sengl
CLILC	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru